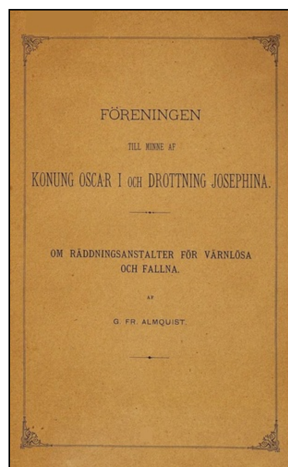

FÖRENINGEN
TILL MINNE AF
KONUNG OSCAR I OCH DROTTNING JOSEPHINA.
OM RÄDDNINGSANSTALTER FÖR VÄRNLÖSA
OCH FALLNA.
AF
G. FR. ALMQUIST.

FÖRENINGEN

TILL MINNE AF

KONUNG OSCAR I och DROTTNING JOSEPHINA.

OM RÄDDNINGSANSTALTER FÖR VÄRNLÖSA OCH FALLNA.

AF G. FR. ALMQUIST.

STOCKHOLM, 1874. P. A. NORSTEDT & SÖNER KONGL. BOKTRYCKARE

Förord till den elektroniska utgåvan

Verket tillhör Kungl. Biblioteket och har scannats där. Det anpassades och OCR-tolkades för Projekt Runeberg i januari 2016 av Bert H.

FORENINGEN

TILL MINNE AF

KONUNG OSCAR I och DROTTNING JOSEPHINA.

OM RÄDDNINGSANSTALTER FÖR VÄRNLÖSA OCH “FALLNA.

G. FR.. ALMQUIST.

STOCKHOLM, 1874.

P. A* NORSTEDT <fc SÖNER»Frågan om fallna likars rättelse och förbättring rörer allt för nära samhällets stora angelägenheter, för att icke omfattas af alla dess medlemmar. Endast derigenom kan ett välgörande

samband bibehållas. Samhället måste med ömt deltagande och moderlig omvårdnad följa äfven sina vilseförda barn. Det är icke tillfyllest att klaga öfver begångna oordningar och brott, att visa en stundom barnslig fruktan för befarade rättskränkningar, men undandraga sig all andel, då någon möda eller sjelfverksamhet tages i anspråk. Det onda låter icke besvärja sig hvarkcn af författningarnes döda språk, eller af den allmänna fördömelsen; det måste angripas vid sin rot, med allvar och beslutsamhet.»

(Kronprins Oscar, »Om straff ocli straffanstalter.»)Föreningen

till minne af'

Konung Oscar I och Drottning JosepMna,

stiftad den 13 Juni 1873

i ändamål att bereda stöd ät värnlösa och fallna.

t

B esky ddarinna:

Hennes Maj:t Enke-I)eottningen.

Förste hedersledamöter:

Hans Maj:t Konungen. Hennes Maj:t Drottningen.

Styrelsen:

Ordförande

H. E. Adlercreutz, A., f. d. Justitiestatsminister, Lands höfding, K. o. K. af K. M. O.

Ledamöter:

Friherre af Ugglas G, f. d. Statsråd, Öfverståthållare, K m. st. k. K. N. O.

Friherre Wbede F., Generallöjtnant, R. o. K. af K. M. O. Olivecrona K., Justitieråd, K. K. O.

Fröman N. A., Justitieombudsman, K. A. O.

Almquist G. Fr., Generaldirektör, K. K. O., v. OrdförandeLjungstedt V., Departementschef, K. N. O.

Almgren K. A., Fabrikör och Godsegare, K. W. O., R. N. O. Peyron A., Konsul och Grosshandlare, R. N. O.

Sundell J. O., v. Ordförande i Stockholms fattigvårds-nämnd, R. N. O.

AVretman F., Fil. D:r, Myntproberare, R. AV. O.

Beckman J. C., Handlande, R. AV. O.

Skattmästare:

Ljungstedt V., Departementschef, R. N. O.

Sekreterare:

Friherre Åkerhjelm A. L. E., Kanslisekreterare.

»

Föreståndare och. styresman för räddnings-anstal terna:

Kylberg Hjalmar, Direktör, R. AAr. O.

Barnhemmet vid Ahlsborg

(Hvetlanda socken,. Jönköpings län)

öfvertages af föreningen våren 1875 och förvaltas under tiden fortfarande af dess stiftare, Pastor P. Ahlberg.o

»H vad skall blifva af dessa barn, som alldeles lemnas åt sig sjelfva, under det att den försupne fadren, i fall han är känd, och den djupt fallna modren hålla till hvar på sin krog och endast sammanträffa, i hemmet för att gräla, svärja och rifvas? Hvad skall det blifva af dessa arma barn, som, uppväxande bland sådana efterdömen, i öfrigt ej lära sig annat än betla, ljuga, snatta, föra oljud på gatorna, och, ju mer de tilltaga i ålder, desto mer äfven i lastbarhet, fräckhet och förhärdelse?»

(Joh. Olof Wallin. Olof af Waknqvist.

Erinran till Stockholms invånare år 1830.)

»Att taga vård om dessa barn, att förflytta dem utur den andliga dy, hvari de dvalts sedan spädaste åren, att gifva en sund riktning åt de anlag, den himmelske fadren nedlagt hos dem lika väl som hos de lyckligast lottade; se der den kristliga barm-

hertigheten!» . ~ .

(Carnot.)

»Af den riktning, som gifves ungdomen, beror samhällets väl.»

(Ox ENST J ERNA.)

öi- menniskans yttre verksamhet gifvas få värdigare föremål än det att, i mån af förmåga och tillgångar, bidraga till de unga varelsers räddning, livilka utan eget förvållande befinna sig i det olyckliga tillstånd, att de, utan andras skyddande mellan-komst, antagligen skola förfalla i laster, brott och elände. Hvad i detta afseende göres, liar betydelse ej blott för individen, som räddas, eller för den tid som är; det sträcker sin verkan långt fram bland kommande slägten.

Iiuruledes ett sådant räddningsverk låter sig utföras lärer andra länders erfarenhet. Den visar, attäfven de mest missvårdade och i laster djupt sjunkna barn — hvilka, lemnade åt sig sjelfva, utan tvifvel skulle gått förlorade, — kunnat räddas och omdanas till nyttiga mermiskor, derigenom att de blifvit förflyttade utur förderfvets skadliga omgifning och erhållit vård och kristlig uppfostran samt underkastats allvarlig upptuktelse och ledning; den ådagalägger ock, att mängden af den ungdom, från hvilken brottslingars och proletärers klass förnämligast rekryteras, kan göras oskadlig, och att på denna väg ett stort allmänt gagn, en hel social reform, kan genomföras.

Länge har äfven hos oss varit insedt och er-kändt, att ett så djupt rotadt ondt icke låter sig besegras med mindre samhällets alla klasser, — med insigt om den fara, som hotar, och i känsla af en bjudande, pligt, — åt detta ondas bekämpande egna en upplyst och välvillig samverkan.

Konung Oscar I hade redan år 1840 såsom kronprins med sanningens styrka framställt angelägenheten af åtskilliga vigtiga samhällsreformer och påkallade dervid tillika de enskilda medborgarnes medverkan. De uttalade sanningarna vunno folkets erkännande och medförde med sällspord skyndsamhet representationens verksamma ingripande. Det af konungen med så mycken värma omfattade menniskovänliga verket förutsatte för sin slutliga Titveckling ett medborgerlighetens allmännare bemödande att söka förminska anledningarna till brott och sedeförderf samt att för den botfärdige brottslingen göra upprättelse möjlig. En sådan foster-ländsk verksamhet, hvilken icke i första rummet berodde af representationen, har alltför länge uteblifvit, Men, ehuru den ädle furstens stämma länge sedan tystnat, har den förtröstansfulla uppmaningen likväl icke upphört att i svenska bröst genljuda. Att till gemensam handling lifva och förena de till buds stående spridda krafterna har varit ett verk af större omfattning, än att någon enskild tilltrott sig försöket. Det var den högt vördade konungens gemål, H. M. enkedrottning Josephina, förbehållet att tända den samhällighetens elektriska gnista, genom hvilken en allmännare villighet till verksamhet i berörde afseende inträdt.

Den första yttringen liäraf utgöres af den på H. M. enkedrottningens jubeldag, den 13 Juni 1873, till minne af konung Oscar I och drottning Josephina stiftade förening till stöd för värnlösa och fallna

H. M. enkedrottningen, som täckts förklara sig för föreningens beskyddarinna, har försett stiftelsen med en

storartad grundfond, och D.D. M.M. konungen och drottningen, som låtit anteckna sig såsom föreningens första hedersledamöter, hafva tilldelat densamma en betydlig gåfva. Då denna förening derjemte bland sina ledamöter räknar många framstående och inflytelserika enskilde personer inom landets olika delar och föreningen från alla samhällsklasser, — icke minst från arbetarne — fått emot-taga gåfvor till betydligt belopp och värde, torde denna förening med skäl kunna räknas såsom en

5 Inbjudningen till föreningen återfinnes, bil. 1.sammanhållningspunkt för de inom landet spridda sträfvanden i förevarande syfte.

Bland föreningens första uppgifter är den, att till fäderneslandet öfverflytta kännedom om den erfarenhet, andra länder, efter långvariga försök och betydliga uppoffringar, förvärfvat i fråga om sättet och medlen att i möjligaste måtto förebygga förfall i laster och brott, att till nyttiga samhällsmedlemmar omdana de vilsekomna, samt att underlätta återgången till samhället för de botfärdiga frigifna. Såsom ett medel dertill har föreningen bland annat i syfte att upprätta förbättrings-anstalter efter förebilden af de bästa i utlandet. Länge bör det icke dröja, innan föreningen blir i tillfälle öppna en sådan anstalt.

Då landet inom alla orter har behof att för vau-artade barn finna ett hem, der deras upptuktelse på ändamålsenligt sätt må kunna påräknas, vore önsk-ligt, att man redan från början kunde ordna så, att den första förbättrings-anstaltens verksamhet, i mån af anlitande, kunde utsträckas inom en viss, ej för trång sfor. Endast under förutsättning af en mer omfattande verksamhet kan på en dylik anstalt med skäl nedläggas de större omkostnader, som tagas i anspråk för en god förvaltning, handledning och undervisning, m. m.

Vigten för landet af erfarenhet om de medel som bäst tj ena ifrågavarande syfte, de ädla föredömen som mana till en sådan verksamhet, samt svenska folkets kända offervillighet för stora och goda ändamål lemna ju skälig grund för den förhoppning, att föreningen icke, af brist på tillräckliga tillgångar, skall tvingas inskränka det gagn, den skulle kunna bereda.Flera provinser hafva genom sina representationer, landstingen, redan beviljat anslag och vidtagit åtgärder i syfte att åt de af förderfvet hotade unga bereda en räddande tillflykt, De större städerna, af hvilkas ungdom antalet brottslingar och proletärer så ymnigt rekryteras, torde icke mindre uppfatta vigten för sig att kraftigt befordra det sålunda vaknade sträfvandet.

För dem, som icke varit i tillfälle att egna uppmärksamhet åt det sorgliga tillstånd, hvari en del barn och ungdom befinner sig, och de faror för samhällsordningen detta innebär, meddelas här nedan åtskilliga fakta till upplysning om behofvet af verksamma mått och steg till förebyggande i möjligaste måtto af det hotande onda samt om sättet huru rädd-. nings- och förbättrings-anstalter för värnlösa och vanartade barn i andra länder tillkommit, utbildats och välsignelserikt verkat.

Visserligen har icke under någon tid så mycket som i vår blifvit gjordt till förmån för de samhällsklasser, som för sin tillvaro äro hänvisade till sin arbetsförmåga allena. Dit är i första rummet att räkna den alla erbjudna folkskolebildningen och vidare ett utvidgadt tillfälle till sjelfför sörj ning, förbindelse för kommunerna att lemna fattigvård åt minderåriga, som sakna uppehälle, samt åt dem, som i anseende till ålderdom eller lyte till kropp eller själ äro oförmögna att försörja sig sjelfva; inrättandet af nödhjelps- och besparings-anstalter m. m. Att sådant allt skall medföra god verkan så väl i moraliskt som i ekonomiskt hänseende, kan icke betviflas, om ock, för det myckna som brister, dete-oda som vunnits ännu icke till fullo beaktas. Men

Ö

om än allt hvad i berörda hänseende från lagstiftningens sida kan göras, också blifvit gjord t, så finnas dock — och torde i alla tider komma att finnas — sådana förhållanden, till hvilka lagstiftningen icke omedelbart förmår sträcka sin verkan. Det är en psykologisk sanning, att icke så få personer finnas, hvilka hellre uti, mörkret framlefva ett uselt lif i laster och elände, än de söka sin försörjning genom ärligt arbete. Andra hafva af sjukdom eller olyckor blifvit så nedtyngda, att den nödiga spänstigheten till sjelfverksamhet icke står dem åter. Barn till alla dessa och till brottslingar, ehvad dessa befinnas i fängsligt förvar eller blifvit derifrån frigifna, äfven-som värnlösa barn, hvilka sakna allt stöd och tillgångar äfven för lifvets första behof, kunna svårligen, utan

mellankommande hjelp, undgå faran af andras dåliga föredömen och egna böjelsers menliga inverkan. Om ock kommunerna voro redo att enligt författningens bud lemna dessa barn »fattigvård», skulle denna likväl icke kunna ersätta föräldrakärleken eller det goda hemmets danande ledning. För späda barn, som ännu icke kommit längre på villoväg, kan det måhända vara till fyllest, om man, såsom hos oss är brukligt, utackorderar dem till enskild person eller insätter dem i någon inrättning, der de förses med kläder, föda och skolundervisning; men ty värr äro många bland dessa barn af det oingifvande moraliska giftet redan tidigt så anstuckna, att en dylik åtgärd icke förmår minska det onda och hos dem ingiuta en ny ren anda samt håg till arbete och goda seder. För dessa erfordras någotmera: dem är af nöden att i en systematiskt ordnad förbättrings-anstalt hållas till arbete, lydnad och sedlighet; det måste ock tillses, att de unga vid utträdet i verlden varda såsom arbetande medlemmar i samhället upptagna och der till en början följas med en välvillig, stödjande uppmärksamhet. Hos oss såsom i andra länder har det visat sig, att om icke en efter behofvet afpassad särskild vård tages om dessa olycksbarn, samhället fortfarande kommer att inom sig fostra en myckenhet personer, hvilka äro liksom på förhand bestämda att störa lugn och säkerhet samt att sprida det sedeslöshetens gift, för hvilket de sjelfva blifvit offer.

Liksom dessa värnlösa icke kunna uteslutande tillräknas skulden till den sorgliga belägenhet, hvari de befinna sig, och ur hvilken de icke förmå höja sig, så torde icke heller vi, lyckligare lottade, kunna odeladt tillerkänna oss förtj ensten af den lyckligare ställning vi intaga. En naturlig känsla af tacksamhet för denna bör emellertid vara oss en maning att åt dem, som börjat sin lefnad under oblidare omständigheter, räcka en hjelpsam hand och söka bereda någon, om ock ofullständig, ersättning för den ömmare vård, af hvilken de förblifvit i saknad.

Antalet inom vårt land af de barn af båda könen, som, i saknad af erforderlig omvårdnad, uppväxa under inflytelsen af lastbara föredömen och skadliga sällskap, kan väl icke uppgifvas; men att det är ganska stort, kan slutas af myckenheten ungdom, som blifver om brott öfvertygad. — I Sverige dömas nämligen årligen till straffarbete mer än 300 ännu icke till myndig ålder hunna personer; ochkomma härtill de många, hvilka för snatteri och andra mindre förbrytelser straffas med enkelt fängelse, äfvensom de, hvilka såsom minderåriga icke kunna sakfällas. I Stockholm allena hafva, enligt officiel uppgift, under senare åren mera än 300 brott i medeltal årligen blifvit begångna af minderåriga (barn under femton år)

0 Enligt hos Stockholms Polis under åren 1864—1872 förda anteckningar, hafva minderåriga gossar inom hufvudstaden blifvit förvunna om brott, till nedanstående antal, nämligen:

l:sta klassen, sådana, som, jemte det de sjelfva begått

brott, deitill inledt andra___________________________ 23

deras inedbrottslige _________________________________ 127 150.

2:dra klassen, de bland de sistnämnda, som

sedermera uppträdt såsom ledare (auctores)__......... 28

medbrottslige till dem _______________________________ 77 405

3:dje klassen, de af sistnämnda medbrottsliga,

som derefter uppträdt säsom ledare.................. 6

medbrottslige till dem 13 19

4:de klassen, mindre farliga upphofsmän och

ledare till brott_____________________________________ 69

medbrottslige till dem 125 194

5:te klassen, oin olofliga tillgrepp förvunna ynglingar utan veterliga medbrottsliga .... 127.

Af dessa hafva ännu såsom ynglingar återfallit i brott .... 153.

Af detta antal hafva varit nykomlingar eller första gången till brott förvunna 561 ynglingar.

Al' dem begångna brott:

1 Stölder.......................... 709

Snatterier________________________ 2,169

Förfalskningsbrott ______________ 6

Bedrägerier.................... 16

Diverse brott, såsom uppsåtlig anläggning af eld, försök till inbrott, m. m................. 20.

Tillsammans 2.920

brott af minderåriga gossar.Bland vanvårdade barn torde väl det stora flertalet undgå att redan såsom minderåriga blifva för-vunna till brott, men de menliga intryck ocli föredömen, som de allt från spädaste åren måst erfara och se, föra dem förr eller senare in på förfallets sluttande plan. — Afsmak för arbete och böjelse för äfventyr af hålla dem från bemödandet att genom ansträngning söka ärligen förtjena sitt uppehälle och vänja dem att redan tidigt begära eller taga det af andra. De utgöra under alla omständigheter ett lefvande hot mot den offentliga ordningen och en förlamande utväxt på samhälls-kroppen. Spridda kring landet eller undangömda i städernas aflägsna och osunda qvarter, öfverskådas de icke i massa, men fredstörande handlingar påminna om deras tillvaro och den officiela statistiken låter oss se deras

Brott bland flickor äro vi ej i tillfälle uppgifva, men att tillståndet i afseende å dem ej är särdeles bättre, synes af flera omständigheter kunna slutas.

Härvid bör anmärkas, att, enär anteckningarna under de första åren voro ganska ofullständiga, antalet till brott förvunna barn och' af dem begångna förbrytelser antagligen varit icke obetydligt högre än det ofvan angifna.

Vid den meddelade uppgiften har chefen för detektiva polisafdelningen, stadsfiskal Cederborg, tillagt:

»Hade någon inrättning funnits, der de ofvan antecknade 23 första klassens ledare kunnat intagas för att dels göras oskadliga dels rättas, så skulle sannolikt, om icke alla, dook största antalet af deras medbrottsliga i alla tre leden eller 217 individer, icke begått brott, utan förblifvit ärliga menni-skor, enär de först genom dessa ledare blifvit lockade in på brottets bana.

Kan icke alltid vid första ransakningen bedömas, huruvida den som uppträdt såsom ledare bör å förbättringsanstalt intagas, torde sådant likväl ovilkorligen böra ske, om han å nyo förekommer såsom ledare.»utbredning och ana betydelsen deraf, att deras antal får ohejdadt tillväxa. Under åren 1865—1870 hade fattigvårdspersonalen i riket ökats från 147,788 till 204,378 individer, och kommunernas årliga fattig-vårdskostnad från 3,886,862 kr. till 6,022,345 kr. De enskilda bidrag, som omedelbart tilldelades fattiga hjelpsökande, uppgingo utan tvifvel till ännu högre belopp.

Antalet begångna brott,särdeles mot egande-rätten, vexlar allt efter bättre eller sämre årsväxt samt tillgång på arbete och kan således icke utgöra en mätare för tillståndet i landet annorledes än genom jemförelse af längre tidrymders olika förhållanden.

Till straffängelse för lifstiden, eller ock på viss bestämd tid, dömdes år 1865, 1,911 personer; men under de fem åren 1868—1872 intogos till bestraffning inom fängelserna i medeltal årligen 2,903, — vatten och bröd-fångar oberäknade. Fångvårdskost-naden (deri ej inräknad den för om- eller nybyggnader), som åren. 1856—1865 i medeltal utgjorde 1,255,860 kr., hade under senare fem åren ökats till i medeltal, — 1,720,332 kr.

Huru stor del af det moraliska och fysiska förfall, hvarom dessa tal bära vitne, kominer på räkningen af vanvård under de spädare åren, på dryckenskap eller på ändamålsvidriga åtgärder mot felande likar, lärer icke kunna utredas; men en obestridlig sanning är, att de flesta, som belasta'fattig-och fångvården, uti någondera af berörda omständigheter kunna återfinna egentliga anledningen till sitt förfall.Om så är förhållandet, torde - vara fortjent att öfvervägas, huruvida ieke åtgärder för aflägsnande eller förminskande af dessa eländets källådror, långt ifrån att medföra ökning i de allmänna utgifterna, i stället skulle bereda framtida besparing och der-utöfver i vinst

lemna en väsentlig moralisk förbättring.

Brottslig handling af barn under femton år är, såsom vi känna, enligt lag i allmänhet strafflös; doek att domaren må förordna, att barnet skall i hemmet agas eller oek i allmän uppfostrings-anstalt insättas. Men enär sådan allmän anstalt ännu icke finnes till, lemnas de unga förbrytarne fria, oförhindrade att fortgå å den en gång beträdda banan. På denna utbildas de snart till förhärdade brottslingar eller till äfveiityrliga lösdrifvare. Mot dessa har lagen ej annan utväg att anvisa, än någon tids '»straffarbete')' för de förra och »allmänt arbete»' för de senare °. Denna slags behandling innefattar väl ett afbrott för tillfallet i den öfliga verksamheten, men afleder så mycket mindre från densamma för framtiden som, enligt hvad nogsamt är kändt, den från fångvårds-inrättningarna frigifne allmänt fruktas och undvikes och följaktligen endast undantagsvis kan hos den bättre delen af folket finna arbete. Den återvunna friheten utgör, såsom någon af dessa olyckliga en gång uttryckte sig, endast »en kortare tids permission».. Inre och yttre omständigheter föra dem åter till

ö Kn skilnad mer i ord än i verkligheten; ty då »allmän tvångs-arbetsanstalt för orten, der arbete enligt lag bör förrättas», ieke finnes, blifva de till allmänt arbete förpligtade i allmänhet insatta inom fängelserna eller vid någon fångvårdsanstalt.brott och i fängelse. Sådant är kretsloppet af deras sorgliga tillvaro. Om 'detta ock icke innefattar någon ovilkorlig nödvändighet, ntgör det likväl en sanning, att så i verkligheten tillgår; ty hänvisade såsom de äro till sig sjelfva allena, förstå de icke och förmå de icke att höja sig utur sitt tillstånd af förnedring eller att besegra det mer eller mindre befogade misstroende, hvarmecl de af allmänheten mötas. Dertill skulle fordras en moralisk kraft, som de icke ega, och ett yttre välvilligt stöd, som sällan står dem till buds.

Den som icke afskräckes att taga i närmare granskning en grånad fånges lefnadsbana oeh clervid går tillbaka intill hans spädaste år, skall i de flesta fall finna, att det var då, som grunden lades till hans sedermera förda oordentliga och straffbara lefverne. Vänder man derefter blicken till samhällets mörkare schakt, skall det tydligt visa sig, huru oändligt många de äro, hvilka icke hafva annat att vänta, än en dylik för samhället vådlig och för dem sjelfve förfärande framtid.

För att erhålla en något samlad bild af hvad verkligheten i detta afseende företer, företogo vi oss att, under fem veckor i början af innevarande år, utur Stockholmstidningar sammanföra meddelanden rörande vid den tiden af minderåriga inom hufvud-staden begångna brott. Vi funno oss dertill manade af det naturliga förhållande, att åtgärder för hämmande af ett härjande ondt icke kunna påräknas, med mindre det ondas tillvaro är ådagalagd. Vi böra derföre icke undanhålla läsaren den inblick iverkligheten, hvartill de gjorda anteckningarna lemna tillfälle. De följa här:

1874 den 10 januari: Elfvaårige ynglingen Albert Mau-ritz M. erkände inför polisen, att lian dels den 20:de näst-förutgångna december i förstugan till ett bus vid Styrmans-gatan stulit en fastlast gasoljelampa, dels ock å särskilda dagar tid efter annan begått en mängd andra snatterier i sällskap med fjortenårige ynglingen Johan Fredrik C., tolf-årige Karl Ludvig L, elfvaårige Karl Magnus S. och trettenårige gossen Johan Leonard C. Alla desse, — boende i aflägsna stadsdelar och i eländiga kyffen — vidgingo, att de, vanligtvis två eller fyra i sällskap, föröfvat omkring tretio större och mindre tillgrepp, till värde af 25, 18, 7, 4, 3 eller 2 kr. o. s. v. Det stulna, som utgjorts af olikartade föremål, hade de sålt till särskilda personer, mest till pantlånare och lumphandlare. Af de unga brottslingarna hade ynglingen Joh. Fredr. C. tre gånger och S. en gång varit beträdda med snatteri.

Den 13 januari. Sedan under en längre tid klagan inom hufvudstaden försports öfver en mängd snatterier och och andra förseelser, som bedrefvos af minderåringar, snart sagdt under ögonen på de personer, från hvilka tillgreppen skett eller mot hvilka förseelserna begåtts, förekommo i anledning deraf denna dag två åtal, det ena mot ynglingarne Karl Oskar J. fjorton år, boende i n:r 1 Kepslagaregatan, Karl August C., tolf år, boende i n:r 11 samma gata, och Knut Ferdinand H., elfva år, boende i n:r 63 vid Drottninggatan, hvilka från handelsidkerskan Charlotta Löfberg, n:r 27 B. vid Lästmakaregatan, ur disklådan tillgripit 1 kr. 74 öre samt 1 cigarrlåda med inneliggande cigarrer och ett par vigter, hvilket allt de sålt och derefter delat betalningen sig emellan. I det andra voro tre minderåringar Johan Gustaf W., fjorton år, Per August J., tretton år och Joh. Wilhelm A., tretton år,

tilltälade, för det de från sin principal, boktryckaren C. A. Bergström, tillgripit två ris hvitt skrifpapper, hvilket de sedermera försålt. Dessa tre ynglingar hade förut varit under tilltal för snatteri.

Den 20 januari. Tvänne minderåringar Johan Konrad G., tretton år, född i Fagerhults socken af Kalmar län, och Johan C., likaledes tretton år gammal, blefvo lördagen den 10 januari anhållne och afförde till polisvaktkontoret, för det de kort förut i fru Anna Thaiens salubod i huset n:r 29 vid Nedra Bangränd tillgripit diverse leksaker. De erkände, att de nämnda afton, i sällskap med ynglingarne Nils Johan B., Oskar L., Karl Arvid O. och Johan August C. varit inne i sagda butik; C. för att köpa en sparbössa och de öfriga såsom hans sällskap. Med anledning deraf till förhör inställde, erkände de, att de tillgripit: B., fjorton år, en sparbössa af bleck; L., likaledes fjorton år, en pung och en leksakskiocka; O., tretton år, en sparbössa af porslin och Johan August C., omkring femton år, en porslinsbild och en tvål. Efter det tillgreppen föröfvats, hade alla skyndsamt aflägsnat- sig.

Den 21 januari. Ynglingarne Karl Emil H., femton år, Karl Leonard N., elfva år, Konrad S., femton år, och August Emil Fredrik J. hvilka tilltalats för det de varit inne i en butik och fört oljud och dervid innehaft en boa, en brödkorg och ett saltkar, som ansågos vara olofligen åtkomna, — erkände vid polisförhör, att de alla i sällskap tillgripit boan i en oläst tambur i huset n:r 3 Vattugränd, brödkorgen å en krog i huset n:r 5 vid Klara vestra kyrkogata och saltkaret å en krog i huset n:r 32 Lilla Vattugatan.

Den 31 januari. Minderårige Frans Theodor L., tretton år, Johan Alfred D., elfva år, och Karl Eeinhold H., tolf är, jemte Johan Fredrik E., femton år, och Knut Oskar Vilhelm P., sexton år, blefvo på misstanke för stöld och inbrott å skeppet Biloa vid Blasicholmshamnen, liemtade till polisvaktkontoret, der de vid förhör erkände, att H., D. och L. söndagen den 11 januari gått om bord å fartyget och genom sönderslående af ett fönster beredt sig inträde i fartygets kajuta utan att dock då hafva. tillgripit något. Senare på aftonen hade de återvändt i sällskap med P. och brutit sig in i »ruffen» samt der tillbragt natten. Vid besök å skeppet påföljande dag hade de tillgripit en säck, innehållande om-kring 25 skålp. tågvirke, hvilket de för 50 öre sålt till lumphandlerskan A. M. Magnusson, boende i n:r 41 Appel-bergsgatan. Någon dag längre fram hade L., D. och E. jemte en trettonårig yngling Gustaf L. å nyo gått om bord å skeppet och der uppbrutit åtskilliga förvaringsrum, utan att påträffa något mer än en ringklocka, 2 matskedar af tenn och en spottlåda af messing, hvilka saker de, i sällskap med H., sålt för 25 öre till lumphandlerskan Johanna A., boende i huset n:r 54 Götgatan. Slutligen hade D. och Frans Theodor L. ännu en gång varit inne å skeppet och tillgripit 4 matskedar af tenn och 2 teskedar af messing, hvilka de sålt till lumphandlaren Dunér.

Den 2 februari. Natten till den 31 januari anträffades

1 ett uthus vid norra Humlegårdsgatan fyra pojkar J. F. E., F. T. L., J. A. D. och K. G. M., hvilka vid förhör erkände, att de kort förut genom sönderslående af fönsterrutor beredt sig inträde dels i ett rum å nedra botten till huset n:r 64 vid Mäster Samuelsgatan, dels i en lumpbod, i egendomen n:r 48 vid Stora Badstugatan och tillgripit, på förra stället tvenne annotationsböcker och på det senare ett par skor.

Fjortonåriga barnhusbarnet Knut Emil O. hade någon dag i början af februari månad medelst begagnande af falsk nyckel beredt sig inträde i ett rum och der tillgripit en plånbok med inneliggande 5 kr. och en lottsedel till Stockholms industrilotteri. Yid polisförhöret uppgaf han sig äfven under falskt förebärande hafva af sin principal tillnarrat sig

2 kr. Då han en dag i något ärende af sin principal varit sänd att vexla en 10-kronsedel, hade han ej fullgjort detta uppdrag, utan afvikit ur tjensten med penningarna. Yid annat tillfälle hade af en annan person O. anförtrotts ett bref, som skulle läggas i en breflåda, men i stället att fullgöra detta uppdrag, hade han uppbrutit brefvet och uttagit deri inneliggande 5 kr.

Den 3 februari. Söndagen den 25 januari anmälde apotekaren K. Ljungberg, n:r 23 Drottninggatan, inför Polisen, att på e. m. samma dag hade från honom blifvit bortstulen en kopparkittel, värd 25 kr., jemte en deri anbragt bleck-form, värd 5 kr. Dagen derpå blef å Adolf Fredriks församlings vaktkontor af snickaregesällen Bergholtz inställd för första resan stöld straffade ynglingen Johan Fredrik Leonard L., född i Stockholm den 1 juli 1858, af

orsak att han dels sökt å Bergholtz’ faders pantlånekontor belåna en större kopparkittel, som misstänkts vara stulen; dels ock, nedkommen på gatan för att åtfölja Bergholtz till vaktkontoret, mot Bergholtz dragit knif utan att dock skada honom. A polisvaktkontoret erkände L. ej mindre att han i sällskap med tolfårige ynglingarne Gustaf Adolf L. och Johan Alfred D. samt femtonårige William Alarik S. begått ifrågavarande stöld, utan äfven att han föröfvat en mängd andra tillgrepp, hvilka tid efter annan blifvit hos polisen anmälda. Så hade han fredagen den 16 januari i huset n:r 22 Boslagstorg tillgripit en promenadrock, hvilken han samma dag pantsatt hos pantlånaren Lars Lundqvist, för 2 kr.; den 23 i samma månad hade han i sällskap med för andra resan stöld straffade ynglingen Karl Axel L. ur skräddaren Karl August S—s butik vid Tyska brinken tillgripit en rock, värd 27 kr., hvilken samma dag pantsattes hos pantlånaren August Nilson, för 12 kr.; natten till den 26 januari hade han, i, sällskap med uppgifna tre ynglingar, brutit sig in i lumphandlaren Johan Nilssons bod, n:r 20 Stora Surbrunnsgatan, och der tillgripit 1 bonjour, 1 par resorskor, 1 par byxor, 15 västar, 2, par stöflar och 3 kr. 60 öre penningar, samt derefter pantsatt de stulna effekterna hos lumphandlerskan Johanna Justina Grahn, n:r 30 Nybrogatan, för tillsammans 9 kr., hvilket belopp han och kamraterna sedan delat sig emellan. Onsdagen den 7 januari hade L. å mindre teatern i sällskap med plåtslagarelärlingen Johan Vilhelm Emanuel B. tillgripit en rund filthatt, som B. fått behålla, och slutligen den 23 jamrari hade han i sällskap med ynglingen G. A. L. tillgripit en i huset n:r 2 Norrmalmstorg såsom skylt uthängd rock, hvilken sedermera pantsatts hos pantlånaren Per Gustaf Nilsson, n:r 6 Storgatan, för 2 kr. Dessutom erkände han sig hafva ixnder de senaste dagarna begått fem mindre tillgrepp.Den 10 februari. Lördagen den 7 februari ingick anmälan till detektiva polisafdelningen om tvenne stölder, föröfvade inom slöjdskolans lokal från personer, som samma dag der begagnat undervisningen. Den ena hade förlorat en pelsrock, värd 15 kr., och den andra en mörkblå paletå, värd 45 kr., hvilka båda persedlar varit upphängda i skolans tambur. Påföljande tisdag anträffades båda rockarna hos pantlånaren Karl Gustaf Svartling, som uppgaf, att lian mottagit dem såsom pant, den ena för 5 kr. och den andra för 15 kr. Belåningen hade verkställts af tvenne okända vngre personer, hvilkas kläder röjde att de voro målare. Med ledning af den lemnade beskrifningen lyckades polisbevakningen att påföljande dag i huset n:r 4 Blecktorns-backen anträffa brottslingarna, hvilka bcfunnos vara målare-lärlingarne Per Knut Villehard W. 18 år och Gustaf Albert N. 16 år. Vid förhör erkände de tillgreppen och W. sär-skildt, att han i oktober 1873 ur tamburen vid nämnda skola tillgripit en öfverrock, värd 15 kr., hvilken ock återfanns hos en pantlånare. Likaledes hade W. i slutet af januari ur ett låst uthus inom egendomen n:r 4 vid Bleck-tornsgränden vid tvenne tillfällen tillgripit några i fönstret liggande jernrör, hvilka han derefter i sällskap med N. försålt för 1 kr. 14 öre. N. åter erkände, att han vid tre olika tillfällen föröfvat olofliga tillgrepp i skolans tambur; en gång af en rund hatt, hvilken han vid häktningen innehade; vid ett annat tillfälle af ytterligare en hatt, hvilken han i sällskap med W. sålt för 75 öre och vid det tredje af en blå mössa, hvilken. han begagnat och utslitit. Vid häktandet anhölls från W. dels en sparbanksbok med innestående 32 kr. och dels kontant 23 kr. 51 öre, samt från K. dels en sparbanksbok med innestående 4 kr. och dels kontant 8 kr. 85 öre. Nöd hade således icke föranledt de senare stölderna.

Någon dag i början af detta år hade efter inbrott i ett läst vindskontor, blifvit stulna en bäfverskinnstulubb, värd 200 kr., samt diverse andra persedlar, Arärda 18 kr. Efter spaningar påträffades tulubben hos pantlånaren Karl For-sén, hvilken uppgaf, att han mottagit densamma såsompant för 21 kr. Misstankar uppstodo mot en ung qvinna Josefina Karolina Emelia, 20 ar gammal, och hennes syster Amalia Teresia, 18 år, hvilken senare redan som minderårig varit för stöld tilltalad. Vid med dem inför polisen anstäldt förhör erkände de ej mindre ifrågavarande tillgrepp, än äfven en mängd andra af dem begångna stölder. Sålunda hade Karolina en dag i slutet af sistlidne januari gått upp i slöjdskolans tambur och der tillgripit en muff och en boa af hiller, värda 20 kr. Teresia hade måndagen den 26 januari i huset n:r 33 vid Kammakaregatan medelst falsk nyckel beredt sig tillträde till ett vindskontor, derur hon tillgripit en resnattsäck. Några dagar derefter hade hon ur ett låst vindskontor i huset n:r 44 vid Mäster Samuelsgatan, tillgripet borddukar, filtar, servietter m. m. och ett par dagar senare ur samma kontor ytterligare åtskilliga persedlar. I medlet af sistlidne januari hade hon från namngifven person tillgripit en slät guldring, värd 27 kr., hvilken hennes syster belånat för 16 kr., och slutligen hade hon tvenne dagar efter sistnämnda stöld från samma person ytterligare tillgripit en promenadrock.

Samtidigt hlef en yngre qvinna, Kristina P., beträdd att hafva från sju särskilda personer på olika tider föröfvat stöld af klädepersedlar.

Dessa iakttagelser under några få veckor torde lemna en något så när tydlig bild af tillståndet inom hufvudstaden.

Inom landsorterna synes, enligt meddelanden derifrån under slutet af förra ocli början af innevarande år 1874, förhållandet icke vara bättre.

Från Falun skrifvcs, att under rådstufvurättens sammanträde den 2 februari voro för domstolen åtalade icke_mindre än 24 ynglingar om 10 till 16 år, hvilka alla, med undantag • af en, föröfvat eller varit delaktige i ett större antal snat-terier och stölder, en del förenade med inbrott. l)e iinga brottslingarna hade i allmänhet flere i sällskap, utförtsina förbrytelser eller ock hade de sins emellan delat rofvet.

De vanartiga barnen framstodo derigenoni såsom ett verkligt tjufband, livars medlemmar med djerfhet ocb beräkning utfört sina bedrifter. Annu mera ökades det sorgliga intrycket deraf, att en öfvcrvägande del af stölderna utgjorts af bränvinskrus ocli bränvinskaggar, hvilkas innehåll, stundom 2 å 3 kannor, de små brottslingarna förtärt. Då cjvantiteten varit för stor, hade de på lämpliga ställen dolt kärlen och efter hand förtärt innehållet samt för att dölja tillgreppet sedermera sönderslagit kärlen. De flesta tillgreppen hade skett ur allmogens åkdon. Tre gossar om 10 och 12 år hade begått inbrott å- källarémästaren T. L—s under vintern obebodda värdshuslägenhet Manhem, på det sätt att de sönderslagit fönsterrutor och sedan de såmedelst banat sig in i huset, der tillgripit kulörta papperslyktor och åtskilligt annat gods. De hade ock då försökt uppbryta låsta dörrar och frånskära ett dörrlås. På samma ställe hade de vid ett senare besök utfört fyra inbrott. Af dessa ynglingar dömdes 21 såsom minderårige att af föräldrar eller målsmän agas i hemmet, samt af de öfrige en till tre må-nåders, en till två månaders fängelse; allenast en blef frikänd.

Från Malmö omförmäles, att måndagen den 9 februari hade på allmänna vägen, i närheten af staden, gossen B. L. anträffats liggande död. Föregående afton hade han. be-funnits öfverlastad af starka drycker, hvarefter han, på väg till sitt hem i staden, under ruset antagligen fallit omkull och sofvande ljutit döden. Han skulle i år beredas till sin första nattvardsgång.

Under senare delen af 1873 hade tidningarna att berätta om en moder i Göteborg, som med biträde af sin trettonåriga dotter föröfvat stölder i en mängd salubodar, hvarvid dottern oförmärkt i en medförd korg emottagit de af modern stulna tyg-styckena.

Inom ett länscellfängelse å annan ort förvarades vid den tiden en femton års gosse, som i sällskap med åtta ännu yngre föröfvat flere stölder och inbrott.Från Jönköping berättades hösten nämnda år att en nio års flicka under några månader föröfvat stölder dels i sjutton salubodar af penningar från 50 öre till 10 kr., dels ock på flere andra ställen af husgeråd, leksaker och kläder, hvilket allt hon lemnat till sin moder. Barnet, som intogs å fattighuset *, hade vid förhören inför rädstufvurätten ådagalagt en ovanlig fräckhet och färdighet att vända bort sanningen.

I ett annat länsfängelse voro då förvarade två för försök till mord på en jemnårig tilltalade gossar, den ena 12 och den andra 13 år gamla.

Ännu ett exempel, hvarthän brist pä tillsyn leder. Gustaf Alfred J. född 1850, af borgerlig härkomst, njöt för-äldravård och skolundervisning till sin första nattvardsgång; kom då i arbete på mekanisk verkstad, men, i brist af håg för de yrken han försökte, öfverlemnade han sig åt ett sysslolöst och lättjefullt lif samt hängaf sig åt billardspel och förlorade. För att betäcka dessa förluster och få medel att fortsätta sitt förra lcfnadssätt, förleddes han att begå stölder. En gång inkommen på den banan, hölls han fäst dervid och begick under loppet af ett år, innan han ännu uppnått myndig ålder, här i Stockholm ett liundratjugoåtta stölder och fj/ratiotre inbrott. Han har nyligen slutat fyra års straffarbete.

Med skäl kan frågas: »hvad skall blifva af dessa barn?» Deras onda anlag och vanor, som stänga vägen till ärlig försörjning, måste föra dem allt vidare i brott. Icke något håller dem vidare tillbaka ; de närma sig med brådstörtande hastighet afgrundens djup. Några exempel ur verkligheten åskådliggöra detta,

J. E. S., 22 år gammal, hade .under december månad 1873 föröfvat en stöld utan att då blifva ertappad. Deraf uppmuntrad, fortsatte han den beträdda banan, och under

I allmänhet den enda inrättning, som för emottagande af vanartiga barn står kommunen till buds.tre påföljande månader föröfvades af honom ej mindre än tretioåtta ytterligare stölder af gods till värde af några hundra kr. och hade han dervid tillika föröfvat tjugotvå inbrott*.

Karl August Eklindh, född i Upsala den 11 mars 1843, lemnade 1853 föräldrahemmet och kom i bokbindarelära i Stockholm, hvarefter han innehade åtskilliga tjenster, till år 1863, då han tjugu år gammal tog värfning vid kongl. Svea artilleriregemente. Efter ett års tjenst dömdes E. år 1864 af regementets krigsrätt för första resan stöld till 10 dagars fängelse vid vatten och bröd oeh 4 månaders straffarbete. Efter utståndet straff hölls E. med få afbrott såsom försvarslös till allmänt arbete vid Långholmen, tills han den 27 maj 1871 derifrån frigafs. Derefter arbetade E. någon tid vid jern vägsbyggnader i Upland till oktober 1872, då han kom i tjenst i hufvudstaden. Inom ett par månader var E. åter häktad och förklarades den 28 januari 1873 al’ Stockholms rådstufvurätt saker till andra resan å särskilda tider och ställen föröfvad stöld, till en del från husbonde; hvarefter han, af Sotholms häradsrätt pröfvad skyldig till ansvar för stöld med inbrott, slutligen blef för alla dessa stölder och inbrott, jemte annan qvalificerad stöld och förskingring af gods, utaf Ulleråkers häradsrätt dömd till straffarbete under 1 år och 3 månader jemte böter af 20 kr. för förskingringen. Sedan E. börjat undergå denna bestraffning, uppdagades, att han under den korta tjenstetiden i Stockholm hösten 1872 begått ytterligare fyra stölder, bland hvilka tre med inbrott, en från husbonde och två på söndagar. För alla dessa stölder, andra resan, deraf 2:ne från husbonde samt flere föröfvade medelst inbrott, dömdes E. af Stockholms rådstufvurätt att undergå tillsammans två års och 6 dagars straffarbete.

Läsaren torde erinra sig, att under 1873 års sommar här i Stockholm föröfvades en mängd djerfva

* Alla dessa 39 stölder och 22 inbrott ansågos af Stockholms

rådstufvurätt ej böra medföra högre bestraffning än 2 år och 6

månaders straffarbete. Se utslaget d. 9 apr. 1874.inbrottsstölder af nipper och dyrbarheter från familjer och andra personer, tinder det de vistades på landet eller voro från staden bortresta. Slutligen sedan man kommit tjufvarna på spåren och funnit dem hafva öfvat sin färdighet jemväl i Gefle, Norrköping och Göteborg, ertappades tre af dem i Köpenhamn och en fjerde i Ltibeck.

Deras lefnadsöden, så sorgliga de förekomma, äro likväl ej andra än dem, som vanligen förestå de unga vanartiga, hvilka ej hejdas i fortgången af sin bana. Efter rättegångshandlingarna lemnas här i sammandrag deras lefnadsteckning.

Skoarbetaren Johan Wilhelm Karlsson, född den 3 augusti 1850 i Qvarsebo socken hade af Stockholms rådstufvu-rätt blifvit dömd: den 15 juni 1869 för första resan snatteri, derefter den 6 juli samma år för första resan stöld att hållas till straffarbete tre månnder; den 22 november 1870, dels för andra resan å särskilda tider och ställen till en del med inbrott föröfvade stölder, att undergå straffarbete i två år och sex månader, och dels för förskingring af anförtrodt gods att bota 20 kr.; och efter det K. under förra delen af 1873 slutat denna bestraffning, hade han enligt eget erkännande, till en del i sällskap med nedannämnde kamrater, intill hösten samma år på olika ställen föröfvat tretton stölder, de flesta med inbrott, och till flere tusen kr:s värde, hvarför han sedermera af särskilda domstolar blifvit dömd för tredje resan stöld och inbrott till straffarbote under sex år. K. är ännu ej 24 år gammal.

Skräddarelärlingen Karl August Jönsson, född den 22 januari 1847 uti Högsby socken af Kalmar län, dömdes den 16 november 1867 för första resan å särskilda tider och ställen till en del nattetid ur bebodt hus föröfvade inbrott och dervid begångna stölder till ett sammanlagdt värde af mera än 3,000 kr., att hållas till straffarbete i tre år. Derefter år 1870 dömd att såsom försvarslös hållas till allmäntarbete i två år, återfick han friheten år 1872; och använde densamma för nya brott. Redan den 21 oktober 1873 förklarades J. af Björkekinds häradsrätt saker till ansvar för andra resan stöld, och dömdes den 22 januari 1874 af Stockholms rådstufvurätt, att för andra resan

stöld å särskilda ställen och tider af gods till värde af något öfver 1,000 kr. hållas till straffarbete under 1 år och 6 månader och att för bedrägeri böta 30 kr.

Skoarbetaren Robert Wilhelm Nordström, född den 27 oktober 1837 uti Åkers socken af Nyköpings län, dömdes år 1859 af Åkers häradsrätt för första resan stöld till 6 månaders straffarbete och 28 dagars fängelse vid vatten och bröd; den 27 maj 1861 af Stockholms rådstufvurätt att för andra resan stöld hållas till straffarbete 1 år och 3 månader, samt att för våld mot polisbetjent under tjonsteutöfning straffas med 2 månaders fängelse; och den 22 september 1862, af sistnämnde rätt, för tredje resan, efter inbrott föröfvad stöld att under fyra år och sex månader hållas till straffarbete. Efter utståndet straff fick N. såsom försvarslös år 1867 sig ålagdt 4 års allmänt arbete å Karlsborg, samt blef då han derstädes begått subordinationsbrott, dömd till 4 års och 3 månaders straffarbete. Efter slutet deraf och någon tids vistande å fri fot dömdes N. den 22 januari 1874, af Stockholms rådstufvurätt för fjerde resan stöld till värde af mera än 1,000 kr., att hållas till straffarbete under sex år. Sedan N. vid 22 års ålder år 1859 först tilltalades för brott, har han således under de korta mellantider, då han ej varit fånge, föröfvat så många brott, att han under påföljande fjorton år blifvit dömd att hållas till straffarbete och allmänt arbete under sammanräknad tid af mer än 20 år.

Sadelmakerilärlingen Klas Heribert Jansson, född den 2 juni 1852, uti Tibble socken af Upsala län, dömdes år 1866, ej ännu femton år gammal, af Norrtelje rådstufvurätt att för bedrägeri hållas i fängelse 13 månader. Är 1867 frigifven, blef han redan den 22 sept. 1868 af Stockholms rådstufvurätt förklarad saker till åtskilliga å särskilda ställen och tider, till en del medelst inbrott, å helgedagar undersabbatstid och från sofvande ute å mark föröfvadc stölder, och dömdes J. i början af år 1869 af Selebo häradsrätt att för nyssnämnda jemte andra tillgrepp, såsom för första resan stöld, undergå straffarbete uti ett år och åtta månader. Nyss frigifven, begick Jansson ånyo stöld och blef den 20 oktober 1870 af Erlinghundra häradsrätt dömd att för andra resan stöld hållas till straffarbete under två år och 6 månader. Våren 1873 försatt på fri fot, uppgjordes kamratskapet med ofvannämnda tre brottslingar, och efter begångna flerfaldiga stölder och inbrott blef J. den 22 januari 1874 af Stockholms rådstufvurätt förklarad skyldig till ansvar för å särskilda ställen och tider, i förening med inbrott, föröfvade stölder af gods och penningar till sammanlagdt belopp af mer än 4,000 kr., men ransakningens fullföljd hänsköts till annan domstol, inom hvars område J. var tilltalad för särskilda brott. Sedan J. vid ännu ej fyllda femton år beträddes med bedrägeri och första gången straffades, har han således före myndig ålder genomgått en hel serie af brott och blifvit en fulländad missdådare.

*

Sådan är de vanartade barnens lefnadsbana: efter deras första förbrytelse följer brott på brott, utan utväg till återgång. Icke nog med det onda, som ett brottsligt dåd i och för sig innefattar; af brottslingen indrages så mången annan i förderfvet, och såmedelst spridas laster och brott i allt vidare kretsar

0 För att vi ej må anses hafva gifvit ökadt stöd åt den nog allmänna uppfattning, att alla de, som från fängelserna frigifvas, äro för allmänna säkerheten vådliga personer, hvilka en livar bör undvika och söka i möjligaste mån från sig aflägsna; måste vi erinra, att förhållandena i afseende å alla dem, som straffas för brott, icke äro sådana som de ofvan anförda. De hafva icke alla från barndomen saknat vårdande omgifning eller gått i brottets skola. Icke sällan inträffar, att personer, mot hvilka anledning till anmärkning förut icke förekommit, af obetänksamhet, öfverilning eller till följd af andras förledande invecklasDe nyss anförda, ur verkligheten tillfälligtvis antecknade drag utmärka, hvilken giftig brodd frodas på alla sidor omkring oss och icke sällan i vår omedelbara närhet. Lemnas den ostörd åt sig sjelf, måste den växa till och hk allt annat ogräs förökas i fasa-väckande grad till förstoradt äfventyr, ofred och lidande för våra barn och efterkommande.

Då det ifrågavarande onda icke minskats, utan snarare tilltagit under den senare tiden, oaktad tfolk-skolor och uppfostringsanstalter för fattiga barn varit i verksamhet, synes detta utmärka, att dessa anstalter, till förmån för välfräjdade barn så värdefulla i och för sig, uti förevarande afseende icke äro tillfyllestgörande, eller behofvet motsvarande. För att åvägabringa en önskvärd genomgripande förändring till ett bättre, skulle, såsom en högt vördad författare 00 anfört, erfordras ett helt system af samverkande åtgärder både från lagstiftningens och den

i brottsliga företag och af sådan anledning ådraga sig bestraffning. Emellan dessa, som icke sällan djupt ångra sina felsteg, och de vanartiga, som allt ifrån barndomen vant sig vid att lefbi på andras bekostnad eller i följd af längre tids gemenskap med grofva brottslingar, liksom gjort brottet till sitt lefuadsmål, — förefinnes en väsentlig olikhet, hvilken billigtvis ej må for'bises. Att uppdraga en tydlig gränsskilnad mellan dessa så olika kategorier af brottslingar och frigifne, samt att göra den i hvarje fall för allmänheten åskådlig och trovärdig, så att icke den felaktige men ångerfulle må från samhället uteslutas för den äfventyrlige brottslingens skuld, — utgör ett ämne fortjent af sin särskilda behandling. I förbigående må emellertid nämnas, att af alla dem, som i Sverige under senare årtionden en gång undergått bestraffning för brott eller delaktighet deri, återfallit omkring 30 proc.

* För inträde vid »Prins Karls uppfostringsinrättning» nära Stockholm fordras, att barnet bevisligen skall vara välfräjdadt, och att föräldrarätten öfverlåtes på inrättningens direktion.

** Kronprins Oscar: »Om straff och straffanstalter».allmänna medborgerlighetens sida i gemensam sträf-van för målet att minska anledningarna till brott.

I denna riktning afser Oscar-Josefina-Föreningen * att verka. Ehuru föreningen i utkastet till sina stadgar (se bilagan II) velat undvika att utstaka ett vidsträcktare fält för sin verksamhet, torde följden af de vaknade medborgerliga bemödandena blifva, att dessa småningom riktas åt de särskilda håll, från hvilka det hotande onda hemtar näring, för att emot detsamma tillvägabringa ändamålsenliga botemedel.

En sådan lifaktig sjelfverksamhet kan icke åstadkommas, utan genom den enskilda medborgerlighetens varma intresse; ty staten, som eger att af sina tjenare fordra ordning och troget uppfyllande af gifna föreskrifter, kan icke af dem kräfva en verksamhet, som icke låter sig bestämmas af reglementen, utan ensamt beror af ett deltagande hjerta och en sinnets ädlare riktning, hvilken ej blir till freds, innan det gagnande uträttats, hvartill tillfälle sig erbjuder. Om det således för den offentliga makten icke är möjligt att omedelbart öfvervaka, att barn inom alla åldrar behörigen vårdas samt hållas till arbete och sedlighet, eller att utöfva en vaksam tillsyn och lemna ett moraliskt stöd åt dem, som nyss utträdt i det fria lifvet; men åtgärder för sådant ändamål, äfvensom för att i flera afseenden hämma förderfvets uppkomst och fortgående utveckling, likväl utgöra ett vilkor för den förändring till ett bättre, som vi alla önska; så lär icke annat återstå, än att den enskilde medborgaren personligen lånar sin hand dertill och uträttar hvad af honom allenakan ombesörjas. I händelse en allmän offervillighet i detta hänseende genom verk och gerning gåfve sig tillkänna, skulle staten visserligen icke dröja att dels genom lagar gifva styrka och sammanhållning åt de enskildas spridda bemödanden och dels genom anslag af medel stödja desamma.

På sådant sätt har reformen genomförts i andra länder: den enskilda medborgerligheten har, i medvetande af hvad på densamma berodde, tagit initiativet till det omfattande reformarbetet, och, när sträl-vandets allvar och gagneligliet hunnit uppenbara sig, har staten lemnat sin uppmuntran och sitt understöd.

Hvar och en. som varit i tillfälle att blicka in i de folkklassers lefnadsförhållanden, från hvilka flertalet brottslingar utgår, har ej kunnat undgå att till deras förfall spåra orsaken i omständigheter, livilka det ej berott af dem att aflägsna eller undvika, utan fastmer äro af social beskaffenhet, härflytande från anordningar, som afse korporationers eller enskildas fördel eller ock bero af individuelt sjelfs-våld, som i tidsandan eger den bördigaste jordmån.

Sådant afhjelpes ej genom lagstiftningen, innan verkliga förhållandet blifvit äfslöjadt och allmänna meningen derutinnan med förenad styrka fordrat nödig rättelse, i andra afseenden är ingen kamp med vanan eller fördomen af nöden. I sådana fall hafva alla en gemensam önskan; frågan gäller der blott bästa sättet att tillvägagå för målets vinnande. Sålunda lär ingen hafva emot att värnlösa barn upp-forstras och vanartade upptuktas till rättskaffens och sedliga menniskor. Föreningen räknar derföre på allmännare medverkan vid detta sitt sträfvande. Det ärícke längre en lös förhoppning blott, att barn, huru stor vanvård och missriktning de än varit underkastade, kunna genom kristlig uppfostran och ändamålsenlig behandling räddas och göras till nyttiga men-niskor. Erfarenheten från andra länder, der en föregående tids förhållanden varit i viss mån jämförliga med de närvarande hos oss, har redan längesedan ådagalagt detta. Företrädesvis uppenbarar sig en sådan verkan inom Storbritannien, der bemödandena att hämma eller minska brottsligheten bland ungdomen gå längre tillbaka i

tiden och vunnit allmännare utsträckning än annorstädes.

Angående tillståndet bland arbetarebefolkningen för årtionden sedan i nyssnämnda land och de åtgärder, som till räddning af deras barn till en böljan vidtogos, lemnar Miss Mary Carpenter, ° som uti detta hänseende mera forskat och uträttat än någon annan, följande skildring:

För några ocli tjugo år tillbaka träffades icke sällan fullständigt organiserade band af unga tjufvar. De voro dertill inöfvade och hade lärt ett särskildt språk. En qvinna vidgick, att hon, biträdd af sin unga dotter, i tjufnadsyrket inöfvat femtio gossar. 1 de större städerna funnos tjuf-köpare, hvilka lemnade herberge åt de unga personer, hvilka de kunde locka i sina snaror och använda för sina ändamål. Fyratio unga tjufvars hem i närheten af Liverpools fängelse, hvilka af förf. besöktes, företedde en så hjertslitande bild, att den måste förekomma otrolig för alla dem, som icke äro *

* Den Penitentiar-Commission, som af franska nationalförsamlingen år 1872 nedsattes, har i dess år 1874 afgifna utlåtande erkänt, att Miss Carpenter inom Storbritannien intager ett lika fortjent rum som Hr Demetz inom Frankrike. Miss Carpenters’ verksamhet har varit mera omfattande och sträckt sig äfven till andra verldsdelar.liekanta med tillståndet bland denna fattiga befolkning. Klassen af grofva förbrytare rekryterades från leden af de ungatjuf-varna, livilka inom fängelset erhållit sin utbildning. Deras lef-nadsteckningar, hemtade från den sorgliga verkligheten, skulle i närvarande tid hållas för romantiska dikter, och lyckligtvis tillhöra de också numera helt och hållet en förfluten tid. Jemte det onda, de unga tjufvarna i moraliskt och fysiskt afseende tillfogat samhället, hade hvar och en af dem inom ••sfären för sitt inflytande åstadkommit så mycken indirekt skåda, att den icke kan af någon beräknas. Vid nämnde tid förekommo ofta minderåriga, som varit häktade sex till åtta gånger. Ku mera äro de fall sällsynta, då en minderårig två gånger blifver för brott tilltalad.

Många af de olyckliga barn, som vi sågo värnlösa irra omkring på gatorna, tills de slutligen föllo i förderfvet, saknade vetskap om sin fader eller moder eller hade dem icke i lifvet. Föräldrar till andra befunno sig under rättvisans hand eller voro nyss frigifna. 1 sistnämnda fall voro dessa liksom uteslutna ur samhället och saknade all kraft att på egen hand genom arbete och ansträngning för-tjena sitt uppehälle. Denna deras belägenhet gör förklarligt, att de å nyo rufvade på brottsliga företag och deri invigde sina barn. Om nu sådana barn lemnas åt sig sjelfva, kunna de, i saknad af allt moraliskt stöd, svårligen undgå att dragas ned i den omgifvande dyn. I föga bättre ställning befinna sig barn till de föräldrar, som sjelfva haft en dylik barndom eller lida af ett utmärglande armod och till följd deraf icke fatta betydelsen af sedlig uppfostran eller förmå egna barnen någon egentlig vård. Låtom oss eftersinna följderna för samhället deraf, att hela grupper af befolkningens barn få uppväxa i sådant halfvildt, isoleradt tillstånd; dessa olyckliga kunna omöjligen utan andras hjelp upprättas. De måste icke blott växa upp utan att blifva bättre än föräldrarna; de måste jemväl i allt större kretsar fortplanta sedeslösheten till följd af ett inneboende oemotståndligt anlag att till sig neddraga bättre lottade, hos hvilka någon fallenhet för det-icke godaförefinnes. Denna del af befolkningen är nära främmande för hvarje annan samhällets institution än fattighuset, polismakten och fängelset.

Afven på de ställen, der skolgång är föreskrifven för alla, finnes likväl mycken ungdom, som icke alls deraf blir delaktig. Barnen liksom föräldrarna äro slafvar af sina lägre instinkter och lidelser, och hafva icke sinne för annat än det, som omedelbart tillfredsställer stundens lägre behof och önskningar. För dylika föräldrar kan icke någon ansträngning för barnens uppfostran komma i fråga; de lefvasjelfva i half barbarism och förstå icke mera värdet af det sedligt goda, än en blind född uppskattar dagens ljus. De äro i okunnighet om allt, som karakteriserar det civiliserade samhället; ja, i fullständig obekantskap om menniskans odödliga natur och bestämmelse.

Att insätta sådana barn i de allmänna skolorna, vore alldeles fruktlöst. Deras närvaro der skulle vara ovälkommen för de öfriga barnen och gagnlös för dem sjelfva. Att blott lära läsa motsvarar ej deras behof; de måste för att räddas helt och hållet skiljas från föräldrarna eller åtminstone hela dagen hållas från hemmet, under noga vård och tillsyn; de måste läras arbeta och civiliseras samt, för att i arbetsskolan qvar-hålias, förses med nödigt uppehälle. De äro icke tillgängliga för den blott intellektuela undervisningen; de förmå alls icke att uppfatta den. Så väl de som deras föräldrar vilja icke veta af något slags band af lag eller ordning, utan åtrå blott att få föra ett

kringstrykande lif, som leder till brott. Om dessa barn ej skola blifva en börda för samhället, måste om dem tagas den särskilda vård, deras isolerade tillstånd påkallar.

Den mängd ungdom, som vid den ifrågavarande tiden i de stora städerna ströko kring gatorna, först bettlande, sedan snattande och slutligen hotande, erinrade allmänheten om en öfverhängande fara, och att något till motande deraf måste göras. Man började då i norra England och Skotland inrätta ett slags arbets- och matskolor, der värnlösa kringstrykande barn och sådana, som eljest voro utan vård, upp-togos och tilldelades nödtorftig kost, under vilkor att de hela dagen deltogo i arbetet och undervisningen. Ständig tillsyn och handledning af bildade personer utöfvade på de ännu höjliga unga ett välgörande »humaniserande» inflytande.

Dessa anstalter afsågo förnämligast att till sedliga menni-skor och nyttiga arbetare dana de halfvilda barnen och endast i andra rummet att bibringa dem färdighet i skolämnen.

I grefskapet Aberdeen upptogos år 1844 af polisen 345 utan vård kringirrande barn. Sedan arbetsskolor under sex månader varit i verksamhet, sjönk antalet 1846 till 14 och minskades sedan gradvis, så att år 1850 endast två sådana barn af polisen ertappades. För att hålla denna skola på rätt väg och för att vaka öfver hela mängden af barn, anställdes i staden Aberdeen en särskild tjensteman, inför hvilken alla barn, som påträffades kringstrykande eller eljest utan vård, inställdes, och denne tjensteman bestämde, efter undersökning, med afseende å omständigheterna, till hvilken slags skola eller vårdanstalt barnet skulle sändas. Enahanda åtgärd vidtogs i Edinburg med lika framgång. D:r Gunthric, som på sistnämnde ort omhänderhade ledningen af skol-anordningen, vitsordar, att skolor af ifrågavarande slag utgjort det medel, hvarigenom tusentals ur eländet upptagna, hälft- utsvultna, kringirrande barn blifvit omskapade till nyttiga män och qvinnor, hvilka sedermera ärligen försörjt sig och i sin ordning egnat behörig vård och uppfostran åt sina barn.

Endast uti sådana skolanstalter, der barnen hela dagen hållas under ett moraliskt, civiliserande inflytande samt underkastas troget' fullgörande af sina pligter mot Gud och menniskor, kan förväntas, att den källa hämmas, från hvilken ett oafbrutet tillflöde af proletärer och brottslingar fyller våra fattiginrättningar och fängelser.

Anhängarne af den politiska ekonomien vidhöllo länge den satsen, att andras mellankomst till räddning för sådana olyckliga barn skulle för dåliga föräldrar innefatta en farlig uppmuntran till vanvård af barnen. Grundlösheten af denna uppfattning är ådagalagd af en sednare tids erfarenhetLåt lagen straffa de försumliga föräldrarna; men låt icke för deras skuld barnen gå förlorade och samhället lida skada! Om för barnens räddning någon liten tillökning i kommunens skatter skulle erfordras, skall en dylik uppoffring blifva rikligen ersatt genom befrielsen från hela familjers framtida underhåll.

Den stora förbättring- i det uppväxande släg-tets sedliga tillstånd,- som inom Storbritannien under de sednare årtiondena åstadkommits, äfvensom den inom andra länder för samma ändamål vaknade verksamhet, har fordrat långvariga och omfattande bemödanden af enskilda menniskovänner och offentliga myndigheter.

Det närvarande systemet för förbättringsanstal-ter i Storbritannien, '»The reformatory System)), har icke tillkommit i följd af gifna lagar; utan dessa hafva härflutit från systemets tillvaro. Den uppmärksamhet och oro, mängden af unga brottslingar samt en tilltagande sedeslöshet väckte, hade framkallat mångfaldiga enskilda åtgärder, långt innan ännu någon lagstiftning i detta afseende fanns till. Dörst sedan enskildes nit praktiskt ådagalagt den framgångsrika verksamhet, förbättrings-anstalter kunde utöfva, kom lagstiftningen sig för att meddela de föreskrifter, som gifvit dessa anstalter deras nu varande organisation.

För närmare hundra år tillbaka bildades i London ett sällskap, »The philantropic Society»* som

° »The Philantropic Society», stiftad år 1788, blef år 1806 »cer-tified» eller erkänd såsom offentlig inrättning. Detta sällskap, som gifvit initiativ till mångfaldiga nyttiga inrättningar, har bland sina patroner räknat Englands förnämsta personligheter och statsmän. Till sitt förfogande liar sällskapet haft att på-bland annat inrättadé en skola för vård ocli uppfostran af vanartade barn till föräldrar, hvilka liöllos i fängelse för brott, begångna inom London ocli dess grannskap. Denna efterföljdes af två eller tre liknande inrättningar i London och andra trakter. En bland dessa (vid Stretton at Dunsmore i War-wickshire) är känd såsom den, vid hvilken försök först gjordes

att använda jordbruk och yttre arbete för fallna personers sysselsättning och omdaning.

Framgången häraf föranledde engelska parlamentet att, till förekommande af de menliga följder, som gemensamhetsfängelserna, särdeles för unga förbrytare, medförde, år 1838, vid Parkhurst på ön Wight, upprätta en straffanstalt, der flere uppfostrande och förbättrande anordningar infördes och ett jordområde anvisades till brukning af de unga brottslingarna. Genom särskild parlamentsakt öfverlemnades åt drottningen att för unga förbrytare, som inom straffängelset ådagalagt allvarligt sinnelag, flit och sträfvande efter förbättring, i nådeväg medgifva deras förflyttning till så beskaffad förbättrings-anstalt, under vilkor, att de skulle der förblifva och underkastas gällande föreskrifter, tills de i vederbörlig ordning frigåfvos, vid äfventyr att de eljest konnno att åter förflyttas till fängelset.

Härmed var en ny väg beträdd i fråga om fallna personers behandling i syfte af deras förräkna betydliga bidrag i gåfvor ocli årsafgifter. Förteckningen deröfver upptager flerfaldiga donationer af 1,000, ända till 10,000 £ sterling.bättring. Om företrädet deraf kunde allmänna meningen ej med ens vara stadgad. Ånnu förgick, såsom vi nedan skola finna, en lång tid, innan »The reformatory System» blef antaget, ocli under tiden hade inom andra länder framsteg gjorts, hvilka lemnade säkrare ledning, för hvad i detta afseende borde tillgöras.

Sålunda hade i Amerika, redan år 1825, den upplyste Edward Livingstone i New-York tillväga-brae-t inrättandet af Amerikas första och ännu stör-

O

sta reform-anstalt (House af Refuge) för att till stadgade och arbetsamma menniskor omdana vanvårdade barn från den så raskt tillväxande staden. Denna anstalt efterföljdes inom kort af dylika i Boston, Filadelfia och andra städer. Tidigt blefvo i Amerika gossar, som begått förbrytelser, insatta i förbättringsanstalt att uppfostras, i stället för att hållas till straff inom fängelserna, och så har alltsedan fortgått. Ehuru dessa anstalter icke stå under statens styrelse, erhålla de likväl offentligt understöd och kunna sägas utgöra en del af de nordamerikanska staternas straffsystem.

Enahanda orsaker framkallade flerstädes likartade bemödanden, med de modifikationer och förbättringar, som en vidgad erfarenhet och stiftarnes personliga uppfattning föranledde.

Det stora antalet vilsekommen ungdom i Hamburg och kringliggande orter samt behofvet af åtgärder för dess räddning, hade föranledt doktor Wichern att år 1830 upprätta sin sedermera verlds-bekanta räddningsanstalt »Das Iiaulie Haus» vid Horn nära Hamburg. Kristlig uppfostran, ständigtillsyn och väl afpassade sysselsättningar för kropp och själ utgjorde de medel, hvilka der användes. Tusentals barn, äfven sådana af förmögnare föräldrar, hafva vid »Das Rauhe Haus» blifvit till sina anlag omdanade och funnit sin räddning. Derifrån hafva ock »Bröder»° blifvit kallade till aflägsna länder att upprätta eller förestå likartade reform-anstalter.

Redan länge hade i Frankrike varit stadgadt, att vanartigt barn på föräldrars begäran kunde och, i händelse barnet med brott beträddes, skulle insättas i fängelse och der för viss tid qvarhållas för att rättas eller förbättras., Dessa fängelser (Maisons de correction) voro dertill föga lämpliga, och det vid La petite Roquette i Paris gjorda försöket att hålla brottsliga unga personer i ensamhets-fängelse under längre tid, visade sig ock förfelaclt. Behofvet af lämpligare anordningar blef således allt mera kännbart. Då bildades i Paris »La Socicté paternellé», i ändamål, dels att bereda underhåll samt moralisk och religiös uppfostran åt sådana, med laster och brottslighet beträdda barn, som af myndigheterna åt sällskapet anförtroddes, dels ock att underlätta utvägen till ärlig försörjning för dem, som efter åtnjuten omvårdnad åter utgingo i samhället. Detta sällskap, som bland sina medlemmar och i sin styrelse räknade flera allmänt kända män, såsom grefvarne de Gasparin, Gustave de Beaumont, de Tocqueville samt cheferna för fångvården Moreau Christophe, Charles Lucas m. fl. har utöfvat ett stort, inflytande inom kretsen för sin verksamhet.

Emellertid hade den fördelaktiga verkan af det vid »Das rauhe Plans» iakttagna sätt för behandling

0 En vid »Das Rauhe Haus» antagen benämning.af vanartade barn börjat blifva allmänt känd ocli »La Société paternelle'» dröjde icke att söka tillgodogöra Frankrike fördelen af den på andra sidan Rhen vunna erfarenheten.

Ar 1839 beslöto två af sällskapets ledamöter, herr Demetz och vicomte de Bre-fignieres de Courteilles, att, med ledning af den tyska förebilden och under skydd och medverkan af »La Société paternelle», anlägga förbättringskolonien Mettray°, nära staden Tours, vid Loire i Frankrike, för att upptaga och uppfostra vanartade minderåriga gossar, d. v. s. enligt franska' lagen, sådana, som ännu ej fyllt 16 år.,

Den sedermera förflutna tiden har till fullo rättfärdigat de förhoppningar, som från början fä-stades vid Hr Demetz' och hans vänners bemödanden. — Vicomte Bretigniéres, som egcle ett gods i trakten af staden Tours, öfverlät för kolonien ett visst jordområde. Hr Demetz tog afsked från statens tjenst för att odeladt egna sin tid samt en betydlig del af sin förmögenhet åt utförandet af ett företag, som hans siareblick förutsåg skulle blifva af stor framtida betydelse. Många rikliga bidrag inflöto och flera donationer erhöllos. Grefve Leon. d'Ourche öfverlemnade 160,000 francs. Andra bekostade hvar sin byggnad eller skänkte kläder,, jordbruksredskap, böcker samt prydnader och taflor till koloniens kapell. Under de första tio åren hade

° Fullständiga upplysningar oin denna mönster-anstalt, om dess verksamhet i olika riktningar samt om de sinnrika medel, som användas för att, efter frigifningen, bland de unge männen bibehålla ett välgörande samband och uppehålla hederskänslan,, inhemtas i afhandlingen b Åkerbrukskolonien i Mettray», af K-Olivecrona. Stockholm 1873.kolonien bekommit i statsmedel 593,000 frcs och till följd af subscription i hela Frankrike 2,263,846 frcs 54 cent.

Denna enskilda stiftelse hade således från början tillvunnit sig allmänt förtroende, och framgången af dess sträfvanden föranledde statsstyrelsen att nedsätta en komité för att tillse, huruvida icke staten skulle kunna beredas ett vidsträcktare gagn genom tillämpning i större omfattning af de grundsatser och metoder, som vid Mettray tillämpades. Denna komité, bestående af ett större antal framstående män, såsom hrr Thiers, Levasseur, herti-garne af Noailles-Mouchu, de Montebello, Montalem-bert, Em. Arago, Gustave de Beaumont m. fl., tillstyrkte i utlåtande, d. 14 dec. 1849, i första rummet, att, genom tillförsäkran af offentligt understöd, uppmuntra enskilde att inrätta förbättrings-anstalter, h vilka skulle underkastas offentlig tillsyn och kontroll och, endast i andra rummet, att, om så be-höfcles, staten skulle inrätta dylika förbättringsan-stalter, äfvensom '»colonies correctionellesi) för gröfre förbrytare bland ungdomen. — Detta komiténs förslag utgjorde anledningen till den sedermera, d. 5 Augusti 1850, antagna lagen (Loi sur leducation, et le patronage des jeunes détenus.)

Enär under närvarande tid kan vara af intresse hos oss att känna något om lagstiftningen i detta afseende annorstädes, meddelas här, i sammandrag, några stadganden ur Frankrikes allmänna lag, äfvensom utur den nyssnämnda special-lagen.

Enligt code pénal, art. 6(5. skall barn under sexton år, som begått brott (sans discernement) utan fullt medvetandeaf det brottsliga i handlingen, blifva frikändt, men, efter omständigheterna, antingen återlemnadt till föräldrarne eller insatt i nåeon förbättringsanstalt (maison de correction) for att der uppfostras och qvarhållas under det antal år, domen bestämmer; dock icke i något fall längre, än tills det fyllt sitt tjugonde år.

Om barnet insett handlingens brottsliga beskaffenhet, (hvilket juryn ganska sällan .anser vara händelsen) ålägges bestraffning, och skall förlusten af medborgerligt förtroende medföra den påföljd, att barnet för en tid af minst ett, ända till fem år hålles till upptuktelse inom förbättringsanstalt (maison de correction).

Enligt code civil art. 375—382 eger far och, efter hans frånfälle, moder med fränders råd att vid allvarsamma anledningar till missnöje med uppförande hos barn, som ännu icke fyllt femton år, påkalla vederbörande myndighets biträde för att få barnet beröfvadt friheten under en månad.

Har barnet inträdt i sextonde lefnadsåret, men ännu icke uppnått myndighetsåldern eller vunnit sjelfständig verksamhet, eger fader eller moder, med närmaste fränders samtycke, begära barnets tagande i förvar för en tid af högst sex månader. I sådant fall efterforskar domstolens ordförande förhållandet och skall, efter öfverläggning med högsta åklagaren, bestämma tiden för frihetens förlust inom nämnda gräns.

I sådana ärenden föres icke protokoll och iakttagas icke juridiska förmer, utan är hela 'åtgärden, ehuru af lagen medgifven, mera af patriarkalisk beskaffenhet. Fadren be-höfver endast aflemna ett skriftligt åtagande att betala

barnets underhåll eller att förse det med passande lifsmedel. Obcmedlade föräldrar hafva likväl, enligt en förordning af d. 30 okt. 1841, blifvit från en sådan skyldighet befriade.

Den ofvannämnda lagen om uppfostran och skydd för unga, friheten beröfvade personer, af den 5 augusti 1850, innehåller många stadganden, som kunde förtjena att till oss öfvcrflyttns. Sålunda bestämmes:•Art. i. Minderåriga af båda könen, som antingen för brott eller på yrkande af föräldrar blifvit i häkte inmanade, skola under tiden för deras fångenskap emottaga moralisk och religiös uppfostran samt hållas till arbete i något yrke.

Art. 2. Uti hvarje ransakningsfängelse skall finnas en särskild afclelning för unga personer, de må blifvit häktade af hvilken anledning som helst.

Art. 3. Unga personer, som enligt art. 66 i code pénal ansetts hafva handlat utan full uppfattning af handlingens brottsliga beskaffenhet, men icke blifvit till föräldrarne åter-lemnade, skola insättas i förbättrings-koloni »Colonie péniteu-tiaire» och der uppfostras i gemenskap under sträng tukt, samt hållas till arbete vid åkerbruk oeli dithörande handt-vérk. Skolundervisning skall barnen meddelas.

Art. 4. 1 nämnda kolonier emottagas likaledes barn,

dömda till fängelse under en tid af mer än sex månader, men icke öfver två år. Dessa skola under de första tre månaderna förvaras inom särskild afdelning och hållas till stillasittande (enformigt) arbete. Efter förloppet af denna tid kan direktören, på grund af godt uppförande, tillåta dem deltaga i koloniens jordbruksarbeten.

Art. 5. Pörbättringskolonierna kunna vara publika, af staten underhållna, eller privata, hvilka blifvit grundlagda och äro förvaltade af enskilda, efter offentligt bemyndigande.

Art. 7. Hvarje privat förbättringskoloni skall förestås af en ansvarig direktör, som blifvit af styrelsen godkänd (agrée) och iklädd samma myndighet som förestån dame för allmänna korrektionshusen.

Art. 8. Öfver hvarje förbättringskoloni skall inseende utöfvas af ett inspektionsråd (Conseil de surveillance), i hvilket ledamöterna utses: en af landshöfdingen (prefekten), en af biskopen, två af landstinget (conseil general) samt en af ortens domstol bland dess ledamöter.

Art. 9. Förbättrings-koloniernas elever kunna, på försök och under vissa i reglementet bestämda vilkor, tillfälligtvis anställas i arbete utom kolonien.Art. 10. Yicl särskilda inom Frankrike eller Algeriet inrättade tukthus-kolonier »colonies correctionellesy> insättas för upptuktelse:

1. unga personer, dömda till fängelsestraff under en tid af mer än två år.

2. sådana vid förbättrings-kolonierna intagna barn, som der ej kunna hållas till ordning och lydnad.

Sådan förflyttning sker i följd af inspektionsrådets, på framställning af direktören, fattade beslut, hvilket underställes inrikesministerns pröfning.

Art. 11. De, som intagas vid tukthus-kolonierna, underkastas ensamhetsfängelse och enformigt arbete under de första sex månaderna.

Efter utgången af nämnda tid eger direktören med-

O O O

gifva den, hvilkens uppförande varit godt, att deltaga i arbetet vid koloniens jordbruk.

Art. 12. Öfverinseendet öfver tukthuskolonierna utöfvas på lika sätt som vid förbättringskolonierna.

Art. 14. Öfver båda slagen kolonier har ortens högsta åklagare (procureur general) särskild tillsyn. Så väl denna embetsman som generalinspektören, i egenskap af ombud för inrikesministern, skall hvarje år besöka dessa kolonier. Inrikesministern afgifver för dem årligen redogörelse till

O O O

nationalförsamlingen.

Art. 16. 1 förbättringshemmen (Maisons pénitentiaires) omottagas a) unga flickor, för hvilka föräldrarna påkallat korrektiv behandling, b) flickor under sexton år, dömda till fängelse för hvilken tid som helst, o) sådana unga flickor, hvilka, såsom de der handlat utan full uppfattning af handlingens brottsliga beskaffenhet, blifvit frikända från straff, men ansetts icke böra återlemnas till föräldrarna.

Art. 17. Flickorna hållas under noggrann tillsvn och till arbeten, som passa för deras kön.

Art. 18. Öfverstyrelsen öfver förbättringshemmen utöfvas al en presterlig embetsman, utsedd af biskopen, samt al lyra damer, utsedda af landshöfdingen. Dessa hem in-spekteras, å inrikesministerns vägnar, genom någon dertill af honom utsedd dam.

Art. 19. De från förbättringskolonierna eller förbätt-ringshemmen frigifna blifva derefter, för en tid af minst tre år, ställda under tillsyn af vissa ledamöter, tillhörande skyddsföreningen (patronage de 1'assistance publique).

Art. 20. De privata förbättringskolonierna, äfvensom förbättringshemmen för flickor, erhålla understöd af allmänna medel *. Särskild lag bestämmer i hvilken mon kommunerna (departementen) böra deltaga i kostnaderna för barnens underhåll.

De i och för barnens upptuktelse och förbättrande vid Mettray använda medel äro lika enkla som naturenliga. Barn, som under spädaste åren saknat föräldravård, behöfva ett sedligt hem och ett godt familjelif. Detta beredes dem i kretsen af jeinn-åriga, som till seder och sinnelag hunnit i någon mon förmildras, under inseende af en bildad, kärleks-rik familjefader (chef de famille) och dennes bepröf-vade biträde (souschef de famille). Dessa chefer och ett antal af högst fyratio barn bilda tillsammans en familj, hvilken har sitt särskilda boningshus och allt för sig, afskildt från de öfriga familjerna.

Barnen, hvilka under dagen arbeta och nattetid hvila under familj efadrens ögon, öfvervakas oaflåt-ligt samt hafva morgon och afton gemensam andaktsstund. De fii bland sig utse två äldre bröder (fréres ainés), hvilka, om de af föreståndaren godkännas, anförtros att biträda vid uppsigten. Familjen är in-

9 Detta bidrag utgjorde till en böljan för hvarje gosse 67—70 cent. för dag, men har nyligen blifvit förhöjdt och utgör f. n. 75 cent. för gossar och 60 cent. för flickor, (= 54—43 sv. öre).bordes ansvarig för hvad som underlåtes eller brytes, i följd hvarafalla, såsom medlemmar af en och samma familj, liafva gemensamhet i glädje och motgång. Allt afser att framkalla de bättre anlagen och känslan af heder, samt att vänja barnen vid lydnad och sannfärdighet, flit och sedlighet; men dem till städj as tillika glädje och oskyldiga förströelser.

Allt vid Mettray visar, att föreståndare och lärare förstått tillvinna sig barnens tillgifvenhet och fulla förtroende. Behandlingen, som är allvarlig, ja sträng, men kärleksfull och naturfrisk, kommer så-medelst, utan att derom talas, skadliga vanor och böjelser att dö bort. Det hela lifvas af en religiös anda och uppfostran är rent kristlig, utan allt pjunk. Skrymteri och tillgjord ödmjukhet tålas icke; i allt måste vara sanning och uppriktighet. Hos . barnen inplantas pligttrohet, samt aktning för lag och för hvad skick och goda seder fordra. Undervisning samt arbete, förnämligast vid jordbruket, upptaga tiden. Familjefadrens och lärarnes moraliska öfver-lägsenhet är i allmänhet tillräcklig att styra de vilse-kpmna ynglingarne, utan anlitande af yttre tvångsmedel eller fruktan för aga*.

t! Vid dessa slags förbättringsanstalter användas icke murar eller inhägnader för att hindra barnen att rymma; de qvarhållas genom moraliska band, och rymningar förekomma ganska sällan. Från Mettray berättas, att, då en nykomling föreslog en äldre kamrat, att de skulle begagna ett gynnsamt tillfälle att söka undkomma, denne svarat, — »en sådan tanke har väl någon gång föresväfvat mig; men här — sade han och förde handen mot bröstet — är något som afhåller derifrån; vid Mettray finnas inga murar.» Straffen äro nästan uteslutande af negativ beskaffenhet och framstå derföre såsom en naturlig följd af förseelsen. De bestå allmännast i nedflyttning inom klassen, eller förlust af förtroendeuppdrag och af vissa små förmåner.För att bilda föreståndare ocli familjefader är vid Mettray inrättadt ett särskildt seminarium (école préparatoire), beräknadt på en treårig läro- och pröf-ningskurs. Endast den, som vid detta prof blifvit godkänd och funnits eg a erforderliga moraliska egenskaper, blifver anställd som familjefader. Innan några elever vid Mettray antogos, använde stiftarena ett helt

års tid för att bilda och för sitt kall inöfva sina första biträden.

Vid Mettray, som i 20 särskilda familjehem samtidigt kan inrymma 800 ynglingar, hade intill sommaren 1873 varit intagne mellan 4 och 5,000 och utgått 3,604 ynglingar, bland hvilka 2,093 blifvit redbara jordbruksarbetare, 707 handtverkare och 804 ingått i krigstjenst. Af den klassen gossar, som vid Mettray intages, hade tillförene 75 % stannat vid straff-inrättningarna, då deremot af de från Mettray utgångna, enligt der förda anteckningar, icke 5 % förfallit i brott. Af de från öfriga enskilda kolonier utgångna hafva återfallen icke öfverstigit 11 %.

För sådana rika mäns söner, som råkat i djupare förfall, finnes här, liksom vid »Das Kauhe Iiaus», en särskild afdelning, »la maison paternelle», der det i allmänhet lyckats att hos de såsom förlorade ansedda ynglingarne utplåna vanart och bibringa en god sinnets riktning samt håg för arbete, hvari-genom ock de flesta blifvit för lifvet räddade.

Föredömet af Mettray och uppmuntringar från det allmännas sida hafva inom Frankrike framkallat ett stort antal förbättringsanstalter. ° — Förbättrings-

° I Frankrike finnas 40 privata och 9 publika »Colonies péni-tentiaires», 3 »Colonies correctionelles» samt 20 »Maisons péni-tentiaires». Inom alla så beskaffade anstalter voro d. 31 Dec. 1869 förvarade 6,903 gossar och 1,612 flickor.hemmen för flickor äro (med undantag af ett enda) inrättade och förvaltade af fruntimmer eller religiösa sällskap, hvilka erhålla offentligt bidrag, såsom ofvan är nämndt.

Då en af de besökande vid Mettray för herr Demetz uttryckte sin förvåning, så väl öfver den förträffliga anda, det allvar och den kärlek, som der i allt återspeglades, som ock öfver anstaltens förmåga att omskapa de vanartade ynglingarne, svarade den anspråkslöse stiftaren: »detta är mina förträffliga

medlijelpares för tjen st; utan deras upplysta nit skulle icke sådant kunnat uträttas». Deri låg visserligen en sanning; men blott till hälften; ty herr Demetz var den, som sjelf valt och bildat sina utmärkta biträden.

General-Inspektören för Frankrikes fängelser, Charles Lucas, medlem af franska institutet, hvilken ifrigt förfäktat den satsen, att bästa medlet att förbättra menniskor är arbete vid jorden, liksom jorden förbättras genom menskliga arbetet, anlade några år sednare åkerbrukskolonien i »Val d'Yevre» (departementet Clier) for ynglingar, hvilka blifvit till brott förvunne. Desse voro i allmänhet något äldre, än de vid Mettray upptagne, — ett förhållande, som i förening med den omständighet, att den nyss afdi-kade, torrlagda nyjorden egde en ursprunglig bördighet, verkade derhän, att kolonien kunde, utan bidrag af enskilda, underhållas med jordens af kastning och det ofvannämnda offentliga bidraget för livarje yngling. Efter det stiftaren och hans son, lierr Lucas j:or, under tjugufem år förvaltat denna deras enskilda tillhörighet, inlöste franska staten, hösten år 1872, denna åkerbrukskoloni, i qfsigt attfortfarande använda densamma for dess ursprung-liga ändamål.

Förbättringsanstalterna för ungdom och möjligheten att förekomma unga frigifha personers återfall i brott förutsätta att åt de vid friheten ovana, vid utträdet i veriden, lemnas ett vaksamt, men icke störande stöd. Detta beredes genom skydds(patronage)-föreningarnas ledamöter, som bilda ett nät öfver hela landet. Sådana föreningar finnas flere inom Frankrike. Fruntimmer hafva bildat dylika sällskap i förening med »hem» för frigifha qvinnor. För unga qvinnor inom ,Seine-depar te mentet, hvilka blifvit i häkte inmanade eller efter utståndet straff friedfna

O

och äro värnlösa, har ett sällskap, »La société de pa-tronage des jeunes jilles détenues, libérées et abandonnées du departement de la Seine», blifvit stiftadt år 1835, efter uppmaning af den namnkunniga madame Elis. Fry. Sällskapets verksamhet har tid efter annan stått under ledning af madame de Lamartine, hertiginnan de Broglie d. ä. och markisinnan de la Grange. Efter lemnad uppfostrande vård, anskaffar sällskapet åt sina skyddslingar anställning, stundom på aflägsna orter utom Frankrike.

Den af nationalförsamlingen nedsatta kommission för utredande af pénitentiair-frågan har genom sin sekreterare, vicomte d'Haussonville, uti en till nationalförsamlingen, år 1874, afgifven rapport vitsordat, att de af enskilda

personer inrättade och förvaltade förbättringskolonier, i så väl ekonomiskt som moraliskt hänseende, lemnat bättre resultat, än de offentliga eller af staten inrättade och förvaltade vårdanstalterna.Framgången af reformarbetet vid Mettray och: andra den nyare tidens förbättrings-anstalter, livilka alla hvila på den grundsatsen, att den lios individen inneboende moraliska kraften måste kallas till Jif och tillgodogöras, samt de bättre anlagen utvecklas, ådrog sig snart en allmän uppmärksamhet. The philantropic Society i England, som genom en sin medlem Turner, år 1847, lät på stället taga noga kännedom om alla anordningar vid Mettray, beslöt att, på grund af de vunna upplysningarna, göra försök med en dylik inrättning i England och inbjöd herr Demetz att grundlägga och ordna dess första förbättringsanstalt, »The philantropic Farm Scliool Redhill», tolf eng. mil från London. Denna i en stilla,, kuperad landsbygd belägna koloni skiljer sig från Mettray, bland annat, deri, att alla familjehemmen här ligga spridda, på längre afstånd från hvarandra,, och att kolonien i följd deraf icke alls har utseende af någon allmän inrättning, utan fast mera företer bilden af vackra landtliga villor. Antalet der vårdade, livilka vid försändningen dit ej få vara sexton år gamla, utgör omkring 300. Då erfarenheten visat, att för bibringande af den stadga, som en varaktig förbättring förutsätter, någon längre tids förlopp är af nöden, håller Redhills styrelse strängt derpå, att tiden för vistelsen der af domaren i allmänhet bestämmes till fem år. — Vid särskilda undantagsfall eger inrikes-ministern bevilja afsked från anstalten tidigare än utslaget innehåller.

Till bevis på den uppmärksamhet dessa slags inrättningar ådragit sig i Storbritannien må anföras, att såsom Beskyddare för »The Farm-Schoolöl

Redhill» hafva drottningen af England och prinsen af Wales låtit anteckna sig. Dess styrelse består af landets främsta män, såsom lord Haughton, Earl Granville, premierministern Gladstone, Lord-biskopen af Winchester, baron Antony de Roth-schilcl m. fl. Det första familjehemmet är skänkt af drottning Victoria och benämnes »Queens house». De öfriga hafva äfven namn efter gifvarne, såsom »Gladstones» och »Gurney’s house» etc. Närmaste inseendet öfver det hela och öfver familjerna, af hvilka hvar och en har sin husfader, »Master of Honse», utöfvas af själasörjaren på stället, Rev. Charles Walters, hvilken således på en gång är föreståndare och pastor för hela anstalten. Han har tillika den vigtiga omsorgen att, såsom en god fader, med välvillig uppmärksamhet följa alla från anstalten utgångna skyddslingarne, med hvilka han, såsom vän och rådgifvare, underhåller brefvex-ling, äfven sedan de, såsom ofta är händelsen, flyttat öfver till Canada eller andra transatlantiska orter. Vid den årliga redogörelsen för Redhills för-valtning bifogas en mängd bref från de unga »emigranterna», deri de med barnslig öppenhet redogöra föi- sina förhållanden i den nya verlden, och framgår af brefven tillika, huruledes ynglingarne med kärlek och förtroende äro fästade vid sin forna lärare. Äfven i Amerika äro, genom styrelsen for Redhill, anställda eller utsedda särskilda personer till råd och stöd åt de med de nya förhållandena obekanta unge männen.

Bland förbättringsanstalter förtjenar att sär-skildt nämnas den belgiska kolonien Euysseledenära Ostende, enär densamma, utan stats-bidrag eller donerade fonder, förmår underhålla sig sjelf genom barnens arbete oclr en måttlig afgift från kommunerna.

Kolonien anlades af general-inspéktören för Belgiens fängelser, den namnkunnige Ducpétiaux, och utgöres af tre af delningar, två för gossar vid Ruysselede och Wynghene, i närheten af hvarandra, och en tredje för flickor vid Beernem, en half svensk mil från de öfriga. Alla tre stå under öfverinse-encle och ledning af en och samma direktör, herr Eugöne Poll.

Inom denna anstalt upptagas icke brottslingar i egentlig mening, utan sådana, som äro i fara att blifva det, cl. v. s. kringstrykande barn och sådana, som gjort sig kända för sysslolös och lätjefull lef-nad, samt betlare, vid ålder från 7 till 18 år. Antalet på en gång vårdade uppgår till 5—600. I medeltal beräknas vistelsen inom anstalten till tre år. Behandling, undervisning och sysselsättning för gossarne likna dem vid Mettray. Sålunda består arbetet förnämligast i jordbruk och trädgårdsskötsel samt förarbetning af de producerade råvarorna. Femtio gossar lemnas, efter eget val, tillfälle att vid Wynghene öfva sig i sjömansyrket, och har för sådant ändamål ett mindre kronans fartyg, i en närbelägen sjö, blifvit ställdt till deras begagnande.

Beernem, som har utrymme för 250 flickor, förvaltas af ett religiöst fruntimmerssällskap. Behandlingen är

allvarlig, men kärleksrik. Eleverna sysselsättas förnämligast med tvätt, mang-ling och strykning af kläder samt med sömnad och spetstillverkning, jenrte undervisning och hushålls-göromål. Under sommaren tillkommer trädgårdsskötsel.

Det jemväl i ekonomiskt afseende fördelaktiga resultatet vid denna förbättringskoloni beror afjordens omsorgsfulla skötsel samt deraf, att nästan allt, som erfordras till kläder och föda åt eleverna, åstadkommes genom förarbetning af de råvaror, jorden och ladugården lemna. Förvaltningskostnaden blir jemförelsevis ringa, då den fördelas på det större antalet elever.

Ett djupare studium af menniskonaturen har ledt till insigt derom, att omdanandet af missvårdad eller vanartad ungdom bäst låter sig verkställas på den stilla landsbygden, under arbete i Guds fria natur. De unga äro der befriade från äldre skadliga bekantskaper och frestelser. Arbetet vid jorden lemnar en ständig erinran om menniskans beroende af högre lagar, för hvilka hennes vilja måste böja sig. Sysselsättningen ute i naturen och intrycket af dess uppenbarelser rena sinnet samt stärka kropp och själ. Särskildt för städernas ungdom har en sådan omplantering till den sundare landsbygden funnits gagnelig i moraliskt afseende och oskadlig i ekonomiskt, äfven för de i handt-verk förut öfvade, särdeles om dem emellanåt vid kolonien beredes motsvarande sysselsättning. — Befriade från elaka vanor och bekantskaper, ega de vid utträdet i verlden tillfälle att, om de så önska, börja en bättre bana vid stadslifvets yrken.T Belgien finnas sedan några år särskilda förbätt-ringsanstalter, för barn af landfbefolkningen en åkerbrukskoloni vid St. Hubert, och för stadsbarn en handtverkskoloni i JSfamur, hvarest icke bedrifvas andra arbeten än »industriela». De barn, som vid dessa anstalter intagas, äro icke brottslingar, förfallne till straff, utan hvad vi benämna vanartade och utan vård lemnade barn, som måste aflägsnas från de ställen, der de fått den första riktningen åt förderfvet. Ändamålet är att »civilisera» dessa half-vilda varelser och att genom uppfostran, hvaraf de ditintills varit i saknad, omdana dem. — Endast en längre tids erfarenhet kan,utvisa, huruvida stadsbarnen hemta större fördel af vistelsen vid anstalten i Namur, än de i andra länder vid åkerbrukskolonier.

Den naturfriska behandlingen under inseende och ledning af bildade, sitt kall liängifne och för de ungas upprättelse varmt intresserade män, har förlänat dessa slags förbättringsanstalter en helt olika karakter mot den, de äldre, oss bekanta, egde.

Sträfvandet att förminska brottsligheten och anledningarna till förfall för det uppväxande slägtet hade sålunda inom flera länder och särdeles inom Frankrike rönt framgång. Man hade blifvit ense derom, att det onda hade sin rot hos föräldrarna, i frånvaron af en religiös och sedlig grund och kraft. Deraf berodde jemväl frånvaron hos dem af allt bemödande att verka för sitt och barnens väl. Att hos dessa äldre, som mognat uti ett tillstånd af sedlig likgiltighet, söka tillvägabringa förändring till ett bättre, var fruktlöst. Omsorgen måste rik-tas åt barnen, livilka, eliuru lidande af den skadliga omgifningen, likväl icke ännu hunnit helt och hållet bemäktigas af det orenas strömlivirfvel, invid hvilken de framlefvat sina barndomsdagar. För dem återstod en hel framtid, af hvilken berodde ej blott deras enskilda, utan ock i viss mån samhällets väl.

Den engelska lagstiftningen, som vill till sin grund hafva erfarenheten, hade länge förblifvit al-vaktande. Den allmänna reformrörelsen inom Storbritannien kan räkna sin början från de offentliga möten, som höllos i Birmingham åren 1851 och 1853, i ändamål att gifva kraft åt den mening, att unga brottslingar borde intagas i förbättringsan-stalter, i stället för att hopas inom fängelserna och sedan lemnas fria att fortsätta sin brottsliga lef-nad. Der framhölls med värme den stora betydelsen af sådana anstalter, der värnlösa och utan vård lemnade barn kunde, under hela dagen, aflägsnas från det förderfliga hemmet samt hållas till arbete och undervisning mot löfte om föda. Den åsigtliade dä redan vunnit allmänt erkännande, att skolor för fattiga barn borde vara förenade med undervisning och öfning i livarjehanda arbeten och handtverk, så att de, vid utgången från skolan, kunde finna sin försörjning och derefter bereda sig en oberoende ställning. Med anledning af den sålunda högt uttalade mening nedsatte parlamentet en komité, hvilken, efter noga forskning, vitsordade det gagn, den senare tidens förbättringsansta-lter medfört, och sär-skildt vigten af sådana för föräldralösa barn och för barn, hvilkas föräldrar voro alldeles utfattiga.

i OFrågan kom derpå under öfverläggning hos parlamentet, som genom särskilda parlamentsakter i augusti 1854 för första gången meddelade stadgar för förbättrings- och arbetsskolor. Dylika anstalter tillförsäkrades statens moraliska och materiela stöd, under vilkor af dess godkännande och kontroll. Denna första lag gaf myndigheterna likväl endast tillåtelse, men intet åliggande, att till sådan anstalt sända värnlösa, varnartade barn; der så skedde, medgaf dock lagen, att barnen qvarhöl-los så länge nödigt ansågs.

Sedan under tiden erfarenheten bekräftat, att reformanstalter, sådana som vid Mettray och Red-hill, förmådde att till nyttiga menniskor ombilda jemväl i brott djupare fallne ynglingar, beslöt parlamentet, år 1860, en ny »reformatory schools act» för Mnclustrial schools» och))reformatory schools.')')

Skilnaden består deri, att i de förra, industrial schools (arbetsskolor), upptagas barn, som ännu ej fyllt fjorton år, men förrådt särdeles brottsliga anlag, utan att likväl hafva begått gröfre brott;0

0 I arbetsskolan upptagas barn af såväl ena som andra könet, hvilka fyllt tolf, men ej fjorton år, nemligen: barn, som blifvit beträdda med betlande (antingen sådant skett öppet, eller under sken af att sälja eller till salu utbjuda varor) eller som i sådan afsigt påträffats på allmän gata eller offentlig plats;

barn, som funnits kringstrykande, saknande hem, uppehållsort eller vårdare, eller ock veterliga tillgångar för sitt uppehälle ; fader- och moderlöst barn och sådant, som väl har fader eller moder i lifvet, men under fängsligt förvar;

barn, som anträffas i sällskap med kända tjufvar.

Hvilken som helst eger att inställa sådant harn inför vederbörlig myndighet, som pröfvar, om barnet må anses hemfallet under lagen, och i sådant fall förordnar om dess försän-i reformskolorna åter intagas barn mider sexton år, hvilka blifvit förvunna till brott, men af domaren ansetts hafva handlat utan fullt medvetande om gerningens brottslighet.

För möjligheten att genom intellektuelt och kroppsligt arbete kunna verka den vanartade ynglingens förbättring är såsom vilkor stadgadt, att han vid inträdet i skolan skall vara frisk till kropp och själ.

Genom »habitual criminals act» har blifvit stadgadt, att barn till »habitual criminals» d. ä. till personer, som förnyade gånger blifvit till brott förvunna, skola sändas till industrial-schools, och genom the »Prevention of crime act» af 1871 stadgas, att äfven andra barn, som lefva under sådana förhållanden, att de antagligen måste komma att rekrytera de brottsligas led, skola genom offentliga makten öfverlemnas till en skol-anstalt af omför-mälcla beskaffenhet.

dande till en godkänd arbetsskola. Der omständigheterna så fordra, må ock myndigheterna ditsända barn, yngre än 12 år, som begått mindre förseelser, äfvensom dem, hvilka af föräldrar, stjufföräldrar eller målsmän anmälas såsom vanartiga och icke af dem kunna hållas till lydnad och ordning.

Slutligen intagas barn, hvilka inom tukthusen, fattigskolor m. fl. inrättningar visat trots och olydnad och der ej låtit sig upptuktas.

I beslutet om sändning till skolan bestämmes den tid, under hvilken barnet i och för undervisning och upptuktelse må i skolan qvarhållas, och hvilken icke i något fall må utsträckas längre än till dess barnet uppnått sexton år.

Vid reformskolan åter kunna barnen qvarhållas ända till 21:staåret; dock eger inrikes-ministern att, der omständigheterna och godt uppförande dertill föranleda, tillåta frigifning före den bestämda tiden; och må anstaltens föreståndare, sedan halfva tiden förlupit, under anstaltens ansvarighet, meddela vilkorlig frihet.Inom Storbritannien funnos redan 1870 icke mindre än 91 industrial schools ocli 64 reformatory scbools. Staten har icke upprättat någon af dessa; men sedan en sådan tillkommit, låter inrikesministern om densamma inhemta kännedom, och, i händelse skolan motsvarar statens anspråk, tillförsäkras den ett i lag bestämdt understöd0, mot förbindelse att underordna sig statens kontroll.

I Storbritannien gäller såsom regel, att i händelse den faderliga myndigheten visat sig otillräcklig att hålla barnet

till tukt och lydnad, så öfver-tages denna af staten, som insätter barnet i någon godkänd arbetsskola. Staten, som sålunda inträdt i föräldrars ställe, betalar till skolan veckoafgiften, men har deremot rättighet att uttaga ersättning af föräldrarna.

Första vilkoret för dessa skolors gagnande förmåga ligger deri, att barnen, så mycket som möjligt komma i sedliga förhållanden och liksom i ett föräldrahem. Derföre anvisas särskildt hem eller boningshus för ett visst antal barn med deras ledare, familjefader (master of house). Denne kommer derigenom lättare i tillfälle att fatta personligt intresse för just dessa barn, och mellan familje-fadren och barnen uppstår en känsla af innerlighet och förtroende. Barnen hållas till industrielt arbete: gossarne förnämligast vid jordbruk, hvarige-nom dem beredes lätt tillfälle att i framtiden ärli-

° Denna betalning beräknas för vecka och utgör vid industrial schools fem shillings för barn öfver tio år och tre sh. för yngre harn, samt för dem i reformatory gchools sex sh. i veckan. (En shilling St. = 90 öre svenskt).gen förtjena sitt uppehälle. Sådant arbete har funnits lämpligt för utveckling af deras både fysiska och intellektuela förmögenheter. Flickorna sysselsättas åter vid sådant arbete, som kan göra dem dugliga såsom tjenarinnor inom hus. Tre timmar dagligen användas för skolundervisning, och vissa stunder äro anslagna till förströelse och oskyldigt tidsfördrif.

För dessa slags skolor äro i öfrigt tre hufvud-grunder att märka:

1. att de 'personer, som upprätta en sådan anstalt, hafva full frihet i af seende ä dess förvaltning.

Motsvarar denna lagens fordringar, tillförsäkras, såsom ofvan är sagdt, allmänt understöd, men i annat fall får anstalten fortgå helt och hållet på de enskildas bekostnad och med de bidrag, som kommunen, såsom ej sällan inträffar, efter eget bedömande, kan tilldela. Härigenom är stor frihet och elasticitet förlänad systemet. Mycket af den döda form, som åtföljer hvarje stats-inrättning, blir deri-genom aflägsnad, och dessa skolor utgöra liksom en tillhörighet för de personer, som underhålla dem, och för de kommuner, inom livilka de äro belägna. Såmedelst är tillfälle beredt till större omvexling af moraliskt och socialt inflytande. Befolkningens intresse för en dess egen inrättning åtföljer den derifrån utgående eleven, hvarigenom återföreningen med samhället för denne underlättas. Sådana anstalter, underhållna och förvaltade af staten, skulle i England betraktas nära lika med fängelseinrättningar, samt de derifrån utgående gossar och flickor, lika med frigifna brottslingar, misstros och undvikas.2. att moraliska medel till de unga personernas räddning användas framför yttre tvång.

3. att lagen berättigar myndigheterna att till dessa skolor öfverlemna och der qvarhälla gossar och flickor, så länge sådant af omständigheterna påkallas.

Till nationela bruk, hvilka ingen i Storbritannien vill eller kan undandraga sig, räknas det att, efter förmåga, medverka till hämmande af brott och sede-förderf samt deraf härflytande elände.

Det lefvande intresset, som framkallat och uppehåller dessa räddnings-anstalter, har ock väsentligen bidragit till framgången af cleras verksamhet. Den personliga omsorgen för barnen har återverkat på dessa och framkallat en känsla af tacksamhet, som lifvat till sjelfverksamhet. Bandet af välvilja, å ena sidan, och af förtroende, å den andra, har fortfarit sedan barnen blifvit äldre och utträdt i allmänna lifvet. De. bättre lottades moraliska stöd har der skyddat dem undan mången fara och underlättat framgången af deras bemödanden.

Värdet af en sådan, på personligt intresse grundad, behandling framträder tydligt vid jemförelsen med de barns ställning, som utgå från arbetsinrättningarna eller tukthusen (The workhouses). Hänvisade till sig sjelfva allena, finna de sednare endast med svårighet anställning och duka ofta under för mötande vidrigheter. De misstros mången gång och räknas ej sällan till klassen af samhällets afskum.

Att på närmare håll taga kännedom om de flerfaldiga anstalter i Storbritannien, hvilka afse hämmandet och förekommandet af brottsligheten bland ungdom, sättet för deras verksamhet ochGI

framgången af deras bemödanden, är af stort intresse; men föremålet för denna uppsats medgifver oss ej att försöka en skildring af dem alla; endast i förbigående må några omnämnas.

Qvinliga straffångar i England kunna genom flit och uppmärksamhet vinna afkortning i strafftiden med en tredjedel och de, hvilka gifva grundad förhoppning om verklig förbättring, få tillbringa cle sista sex månaderna före frigifningen inom en Drefuge'». Här behandlas de nära lika som tjenare inom enskilda hus. De äro i ‘»hem'», hvilka icke i något påminna om fängelset. Tre sådana »hem» finnas af fruntimmer stiftade, utaf inrikesministern autoriserade och af statsmedel understödda. Den helsosamma inverkan, fruntimmer med moralisk öl-verlägsenhet här utöfva, visar hvilket rikt och tacksamt fält för nyttig verksamhet erbjudes vårt lands bildade och kärleksrika damer. — En oumbärlig länk i kedjan af de britiska institutionerna bilda likväl patronage-föreningarne. °

Bland egendomliga inrättningar förtjena att nämnas två på Themsen förlagda fartyg, af hvilka det ena, Chichester, upptager och till sjömansyrket utbildar kringstrykande ynglingar (vagabonder elle]', såsom de i London benämnas, »Arabs»), vare sig att de träffas på gatan eller i följd af anslagna al-fischer sjelfmant inställa sig å fartyget; det andra,

® I Stockholm finnes under beskydd af H. M. Drottningen ett »Hem för frigifna qvinnor». Flera sådana qvinnor hafva, efter att der hafva uppfostrats och lärt husliga arbeten, utgått såsom tjenare och förblifvit stadgade. Med något rikare yttre hjelp-medel skulle detta hein, förenadt med ett väl ordnadt patronage, fylla en verklig brist i våra institututioner och medföra ett vidsträckt; välsignelserikt gagti.Cornwall, åter är afsedt för sådana ynglingar, som redan blifvit förvunna om brott. Det förra mot-svarar arbetsskolan, det sednare reformskolan. De å Cornwall upptagne gossarnes utseende angif-ver redan en icke ringa grad af förfall, i olikhet mot dem på Chichester. — Det tvång, lagen åt dessa anstalter inrymmer, gör det möjligt att om bord å hvartdera fartyget qvarhålla ända till 200 sådana, för all lydnad och ordning främmande, ynglingar. Erfarenheten ådagalägger emellertid, att detta låter sig göra, och att äfven sådana halfvil-dar (Arabs) kunna med lämpor tämjas. Skeppskaptenen med sin hustru och sina barn, i förening med fartygets valda besättning, har visat sig kunna genom ett lugnt bemötande och jemnt behandlingssätt utöfva på dem en välgörande inverkan. Jemte öf-ning i livad till sjömansyrket hörer, meddelas dem skolundervisning; och, efter ett års daning ombord a fartyget, erhålla de vanligen anställning antingen vid den kongl. marinen eller vid handelsflottan.

En annan ovanlig inrättning är »Princess Mart/s village homes», benämnd efter Prinsessan Mary, förmäld med fursten af Teck. Inom dessa, i ett vackert landskap belägna, små hem, upptagas flickor från London under tio år, hvilkas föräldrar hållas i fängelse, äfvensom andra föräldra- och värnlösa flickebarn. Kolonien är beräknad för trettio små villor eller landtliga hyddor, hvarje för tio flickor och deras »Moder». Inom dessa hem råder engelsk trefhad; och syftemålet, att åt de ofvergiina barnen bereda ersättning för saknaden at föräldrahemmet, synes på bästa sätt uppnådt.En dag under penitentiär-kongressen i London år 1872 hade anstaltens beskyddarinna låtit inbjuda kongressens ledamöter att bese den vackra stiftelsen, och lades vid detta tillfälle grundstenen till ännu ett familjehem. De inånga förut befintliga voro redan upptagna. De unga flickorna, som af oblida omständigheter från spädaste åren hotats af faran att blifva rof för lasten, erhålla vid »The Mary’s Village homes» en tarflig, men omsorgsfull uppfostran och beredes dem, genom patronagets bemed-ling, passande tjenster, då de hunnit nödig ålder och stadga för att såsom arbetare utträda i verlden.

Om de förmögna klassernas inom England personliga tillgöranden för att åt de fattigaste bland arbetare och deras barn bereda någon intellektuel och sedlig bildning, halva vi icke särskildt påmint. Dessa bemödanden må dock ej underskattas, om ock den undervisning, de unga damerna meddela, icke är af beskaffenhet, att kunna hålla profvet inför våra skickliga folkskollärare och lärarinnor. Undervisningens värde må icke mätas efter färdigheten i lexor och examensprof allena. Själ och hjerta kunna äfven genom andra medel bildas och gifvas en sund riktning. Sammanvaron med de bildade och lyckligare lottade, hvilkas oegennyttiga intresse och välvilliga deltagande söka sitt uttryck i dessa undervisnings-försök, kunna ej annat än välgörande inverka på dessa lärjungar. Afståndet de så långt skilda samhällsklasserna emellan måste ock härigenom i någon mon förminskas. De sedolärande föredragen och läsöfningarne öppna hos dessa åhörare kanske för första gången sinnet för Guds kärlek, på sammagång de framhålla våra pligter i förhållande till Gud, öfverhet och nästan. Åfven de, som sålunda af sina hästa håfvor dela med sig, liemta visserligen dervid gagn genom personlig bekantskap med den om-gifvande befolkningen, dess lefnads förhållanden och uppfattningssätt.

Såsom en sammanhållande länk mellan de mångfaldiga sällskap inom Storbritannien, hvillca arbeta i syfte att hämma brottslighet bland ungdom och befordra sedlighet i allmänhet, har i London stiftats en särskild förening, »The reformatory and refuge union», hvilken, jemte det den uppmuntrar till verksamhet i berörda riktning, tillika åt de sällskap, som vid sådana sina bemödanden sakna tillräckliga hjelpmedel, tillhandahåller större eller mindre bidrag.

Dessa den sednare tidens sträfvanden hafva inom Storbritannien tillvunnit sig folkets godkännande och bifall. Der ifrågasättes icke vidare, att ju icke lika mycket samhällets som individens bästa tillgodoses, då det öfvergifna eller brottsliga barnet upptages till kristlig uppfostran eller upptuktelse, i stället för att, såsom förr var fallet, inspärras i fängelse och, efter någon kortare tids bestraffning, åter utsläppas utan förbättring till sinne eller vanor. Det har ock visat sig, att de barn, som i arbetsskola eller för-bättringsanstalt hållits till ordning och arbete och derefter, fria från straffets bränmärke, återgått till samhället, utan svårighet erhållit anställning hos redbare arbetsgifvare och i allmänhet gjort sig al ett sådant förtroende förtjenta.

Englands inrikesminister har för icke länge sedan inom underhuset vitsordat, att »tlie reformatorysystem» haft den nyttiga verkan, att brotten bland ungdom under senare åren till antalet betydligen förminskats och till karakteren förmildrats.

Miss Carpenter tillägger: »Brottsligheten bland ungdom», sådan den uppträdde för några och tjugo år sedan, har alldeles upphört, sedan allmänheten kommit till insigt om livad på densamma ankommer i fråga ej mindre om tillsyn och vård öfver det uppväxande slägtet, än ock om nödvändigheten att personligen medverka för att aflägsna anledningarne till brott och sedeförfall. De, som känna förhållandena, sådana de i verkligheten äro, påstå ej vidare, att emellan den sanna politiska ekonomiens fordringar och den kristliga barmhertighetens förefinnes någon stridighet.»

De sålunda anförda drag från andra länder torde vara tillräckliga till erinran om den stora betydelse det medborgerliga intresset uti ifrågavarande afse-ende intager. »Det är icke tillfyllest att klaga öfver begångna oordningar och brott, att visa stundom en barnslig fruktan för befarade rättskränkningar, men undandraga sig all andel, då någon möda eller sjelf-verksamhet tages i anspråk. Det onda låter icke besvärja sig, hvarken af förfiittningarnes döda språk eller af den allmänna fördömelsen». Lika litet det allmännas anspråk som vår medborgerliga pligt uppfylles genom ett blott känslans deltagande för värnlösa och vilsekomna likar eller genom en utdelad allmosa, som för ögonblicket befriar från åsyn af eländet. Långt ifrån att antalet af dessa, för sig sjelfva och för samhället olyckliga, derigenom för-

5minskas; de frodas bäst i mörkret, befriade från de välsinnades störande blickar. »Det onda måste angripas vid sin rot, med allvar och beslutsamhet», och härtill fordras, att vår goda vilja i hela sin vidd träder i handling; att hvar och en, som sjelf njutit förmånen af uppfostran och ej är nedtyngd af bekymmer för sin egen tillvaro, villigt lånar sin personliga medverkan för det stora målet, de värnlöses och fallnes räddning eller förbättring.

Om för individen icke erbjuder sig tillfälle att enskildt och omedelbart i detta afseende uträtta något synbart större gagn, innefattar sådant icke anledning till liknöjd overksamhet. Genom anslutning till andra kunna äfven mindre och spridda krafter, i enig samverkan, blifva mäktiga nog att utföra stora verk.

Den närvarande ticlen, med sina täta underrättelser om begångna mord, röfverier, stölder, förfalskningar och bedrägerier, är i sanning oroväckande, och den blir det ännu mer vid föreställningen, att alla de barn, som från spädaste åren äro i saknad af all vård, fortfarande måste uppväxa und^f inflytelsen af mindre goda föredömen och af frestelser, som följa fattigdomen i spåren. Den anda af öfvermod och sjelfsvåld, som allt mera söker göra sig gällande, ökar faran. Denna kan en gång drabba oss, våra efterkommande och vänner, lika väl som andra. Den solidaritet, som råder samhällets alla klasser emellan, tillmäter äfven oss någon del i skulden för hvad som försummas eller brytes; och vår ansvarighet skulle ökas, om vi ej läto oss varnas af de moln, som hota framtiden. Lemna vi vår tids företeelser utan uppmärksamhetoch låta vi obekymrade de allmänt kända anledningerne till laster och brott ostörda få utvecklas; icke blir skulden till hvad som deraf måste följa, deras allena, hvilka, födda

och uppvuxna i eländet, ej förstå och ej förmå att höja sig derutur och bryta de förförelsens fjettrar, af hvilka de omslutas.

Men fruktan för hvad som kan inträffa, erfordras visserligen icke för att i detta afseende framkalla den medborgerliga verksamheten. En mäktigare röst manar dertill. Hvad hjertat befaller, det göra vi alla gerna. Eller hvilken bland oss är den, som skulle vägra sitt bistånd för att rädda det barn, som är på väg att bortföras af vågorna eller att af lågorna förtäras? Der är likväl blott det kroppsliga lifvet i fara; men för alla dem, som utan värn uppväxa bland idel förförelser och skadliga föredömen, äfventyras både kropp och själ. Deras fortgång på den väg, dit omständigheterna infört dem, innefattar derjemte ett farligt hot mot samhällets lugn och ' säkerhet. Derest detta deras tillstånd, i hela dess förfärande hjelplöshet, kunde af vår blick uppfattas, skulle visserligen icke någon tveka att lemna äfven dessa sin hjelp; men, ehuru detsamma icke står af-slöjadt för våra ögon, äro vi likväl icke okunniga om dess tillvaro. Detta eländets öfvermakt uppfattas i hela sin betydelse blott af dem, som befinna sig i dess omedelbara närhet; men dessa förmå vanligen icke något för dess afhjelpande. På oss lyckligare lottade, som äro i tillfälle att bereda den erforderliga hjelpen, hvilar ock förbindelsen att åstadkomma densamma. Om vi med allvar och beslutsamhet skrida till handling, skola vi derpå mera vinna än förlora.Sådan verksamhet ångras icke,* och genom den inbesparas mången gång, 'från andra mindre frukt-

Ett Irländskt fruntimmer af börd, bildning och rikedom hade vid Golden-bridge, nära Dublin, inrättat ett räddningshem (refuge) för fallna och frigifna qvinnor, i afsigt att, medelst religion, moralisk ledning samt arbete åt dem bereda möjlighet till upprättelse. I dessa sina bemödanden hade hon så väl lyckats, att Irlands regering fann sig föranlåten att, efter aftal, till Golden-bridge förflytta qvinliga straffångar (convicts - dömda till flere års straffarbete), sedan de i Montjoy’s fängelse aftjenat första delen af strafftiden och derunder genom godt uppförande, flit och läraktighet ådagalagt sådana föresatser och bemödanden, att fängelsetvånget kunde utbytas mot ett stadium, mera närmande sig friheten. Då författaren sommaren år 1872 besökte Golden-bridge, hade denna lady, med sina qvinliga biträden, till regeringens belåtenhet, redan i åratal omhänderliaft straffångar. Dessa, vid tillfället utgörande omkring ett hundra, sysselsattes hufvudsakligen med tvätt, trädgårdsodling och husliga göromål. De enkla arbets- och sofrummeu, livilka senare utgjordes af öppna celler, utmärkte sig för snygghet och renlighet. Några voro prydda med blommor, foglar och små hvitklädda altaren, på livilka krucifix och bilder hade plats. Sådant allt, som på oskyldigt sätt lifvar sinnet och deråt gifver någon lyftning, räknades såsom ett värn mot lasten. Ordning och disciplin syntes lika goda som vid något statens fängelse. På fråga, om ej vistelsen bland Irlands djupast fallna qvinnor någon gång föreföll såsom ett mindre godt utbyte mot den lefnadsställning, föreståndarinnan kunnat intaga, genmälde denna med okonstlad uppriktighet, att hon icke någonsin erfarit önskan att utbyta sin sjelfvalda verksamhet mot hvilken annan som helst. Så mycken tacksamhet och tillfredsställelse, som jag erfarit, — yttrade hon — har visst icke kommit någon i det glada verldslifvet till del. De qvinnor, livilka genom vistelsen vid Golden-bridge förberedts för det fria lifvet, hade i allmänhet fortfarande iakttagit en stadgad vandel. Många bland dessa, livilka, antingen såsom familje-mödrar eller såsom tjenare, uppskattade värdet af sin förändrade ställning, besökte gerna sin skyddsmoder för att, med betygande af sin erkänsla, göra henne delaktig i sin lycka. Dessa meddelanden erliöllo bekräftelse dels genom förevisade fotografier af skyddslingarne, både under deras förnedringstillstånd och sedermera i kretsen af egen eller andras familj, och dels genom bref och intyg af husmödrar.bärande falt, tillräckligt af både tid och medel att derför använda. — Inom kort har timglaset för oss förrunnit och vi lemna denna verld med de gåfvor, som varit oss anförtrodda. Minnet af vår tillvaro förbleknar dag efter dag; endast verkan, af hvad vi uträttat, fortlefver här och utgör sambandet mellan oss och efterveriden. Den som, efter måttet af sin förmåga, sökt använda sina liåfvor enligt gifvarens syfte, eger det goda medvetandets lön. — »Det 1 hafven gjort en af dessa minsta mina bröder; det hafven I gjort mig» — säger Herran.

Vår bemedling erfordras i många olika riktningar. Angelägenheten att taga vård om de värnlösa och vilsekomna barnen, hvilka hafva en hel lifstid framför sig, bör visserligen ligga oss närmast; men dertill allena må våra bemödanden ej inskränkas. Hvarhelst en källåder till det onda visar sig, bör den hämmas eller afledas.

Både för unga personer, som från skydds-• anstalten utträda i verlden, och för botfardige brottslingar är det af

vigt, att möjligheten till ärlig försörjning vid frigifningen underlättas. I annat fall inträffar, förklarligt nog, att dessa vid friheten ovana, äfven emot sin vilja och föresats, stappla och ånyo falla. I ändamål att förekomma detta, hafva patronage- eller skyddsföreningar i andra länder tillkommit. Genom sina till landets alla delar spridda ledamöter söka dessa föreningar att hos redbara personer bereda anställning i tjenst eller arbete för de frigifna, äfvensom att öfver dem hålla en vaksam tillsyn och att, der så erfordras, välvilligt tillhandagå dem med råd och moraliskt stöd. Från ett tillståndaf djupt förfall, äfvensom från fångenskapens tvång, är afståndet långt, innan förmåga och vana att af den fulla friheten göra rätt bruk, upphinnas.

Mellan krisen af den kroppsliga sjukdomen och det fulla återställandet till helsan ligger en tid af convalescens, hvarunder den, som nyss lemnat sjukbädden, har att liemta krafter, innan han återgår till sin förra verksamhet. Ett motsvarande öfvergångs-stadium är oundgängligt jernväl för den moraliskt sjuke eller fallne, om han skall bestå i striden mot lifvets svårigheter och frestelser. Svag, som han är, gripa honom verklens lockelser med nyhetens J)ehag, mäktigare än andra. Afven för dem, som kunna vara i tillfälle att i arbete använda de vid friheten ovana, men i följd af misstroende ej sällan skjuta dem ifrån sig, vore af gagn, om de blefvo i tillfälle att med egna ögon öfvertyga sig, att den förr vanartige eller af lagen straffade numera visar god vilja att genom arbete ärligen förtjena sitt uppehälle.

I Sverige, der lagstiftningen ej vet af något särskildt straff-stadium såsom öfvergång till friheten, vore angeläget, att en förmedlande öfvergång, på enskild väg, för den frigifne bereddes. Sådant kunde ske vid ett »hem» eller asyl, ° der fristad och tillfälle till arbete under förhållanden , nära liknande dem i det fria lifvet, lemnades för längre eller kortare tid, tills arbetsanställning ute i verlden kunde beredas. För de straffångar, hos hvilka ånger och goda föresatser under fångenskapen vaknat — och sådana äro ej få —• har visat sig, att någon tids vistelse

I Stockholm finnas två sådane: »Hemmet för frigifna qvinnor»

och »Magdalenahemmet».vid en dylik fristad med nära full frihet, under inverkan af religionen och "en välvillig moralisk ledning samt ett ordnadt arbete, varit särdeles välgörande. Den vid friheten ovane lär sig der att lägga band på sig sjelf och undertrycka onda böjelser. Han kommer dervid till insigt, att af hans eget uppförande beror att småningom tillvinna sig den tillit, som erfordras för att med samhället blifva införlifvad. Derefter låter det för de välvilliga skyddspatronerna lättare sig göra att anskaffa sådan anställning, som, med afseende å hvars och ens arbetsfärdighet och större eller mindre stadga, kan vara lämplig.

Fältet för den verksamhet, samhället af sina lyckligare lottade medlemmar begär, är således vidsträckt och kräfver mångfaldig bearbetning. En hvar står fritt att lemna biträde i livad för honom faller sig lägligast. Här såsom annorstädes är arbetets fördelning af ej ringa betydelse. Hvar och en må gifva, hvad han anser sig kunna undvara, eller uträtta, hvad han förmår, utan eftersättande af högre eller närmare pligter. Den ena är i tillfälle att skänka en del af sin tid och personliga verksamhet, en annan tillhandagår med sina insigter och sin erfarenhet, em tredje understödjer med penningar; men vi alla med vår goda vilja. Om hvar och en bland dc hundratusental samhällets medlemmar, som dertill kunde vara i tillfälle,w bidroge med sin skärf, vare sig i arbete eller penningar, skulle tillgångar visst icke saknas för alla de åtgärder, som kunde ifråga-komma i syfte att söka upprätta och stödja de några

« Till föreningen liafva flera än tusen arbetare från skilda orter lemnat bidrag till belopp från 25 öre till några kronor.tusen värnlösa och fallna likar, som lemna hopp om förbättring'.

En sådan mångsidig, af menniskokärlek framkallad, medborgerlig verksamhet ansåg kronprinsen Oscar såsom ett vilkor för framgången af de sociala reformer, som af lionom förordades och sedan, tid efter annan, genom lag blifvit anbefallda. Öfver-tygelsen om en hos svenska folket inneboende sansad välvilja och känsla af medborgerlig pligt föranledde hans tillitsfulla uppmaning till samhällets upplyste och välsinnade medlemmar. At dem anförtroddes att lägga slutstenen på det mennisko-vänliga verk, hvilket han såsom Furste och Konung-ined så mycken värme omfattade. För att bereda vei’kställighet deråt, har Oscar—Josephina-föreningen velat erbjuda sig såsom föreningspunkt för alla dem, hvilka i sådant syfte äro villiga att medverka.

Om ett allmännare intresse i detta afseende hos oss tillförene icke uppenbarat sig, torde sådant förklaras deraf, att för den enskilde medborgaren svårighet i allmänhet mött att åt det vilsekomna, ofta vanartade barnet egna den vård, tillsyn och ledning, som erfordras för att hos detsamma komma den gamla menniskan att dö bort och en ny att i stället uppstå. Misslyckade försök förtrötta den bästa vilja. Men, hvad den enskilda ej förmått, det kunna allas våra förenade bemödanden, med den högstes. bistånd, genomföra.

Föreningens afsigt att upprätta en förbättrings-anstalt eller koloni, efter de bästa anvisningar andra länders vidsträckta erfarenhet lemnat, utgör en vigtig länk bland de åtgärder, hvilka för det stora måleterfordras. Denna anstalt har nemligen ett dubbelt syfte, dels att, jemte vård om ett visst antahbarn, praktiskt visa, huru räddningsanstalter böra ordnas och handhafvas för att motsvara sin bestämmelse, dels att bilda unga män till »familjefader» eller handledare för barnen, äfvensom till föreståndare vid andra sådana anstalter. Onskvärdt vore, om tillgångarne medgåfve, att, till fyllande af en verklig brist i vårt land, inrätta en särskild afdelning för sådana förmögne mäns söner, hvilka råkat på villoväg och, endast genom allvarlig upptuktelse och ändamålsenlig handledning, kunna återföras till flit, stadga och sedlighet (»une maison paternelle»).

Huru stora tillgångar erfordras för ordnandet och underhållet af en fullt ändamålsenlig förbätt-ringsanstalt, torde ej på förhand kunna beräknas. Någon ledning för omdömet kan likväl hemtas af förhållandet vid andra välkända uppfostringsanstalter för barn, hvilka icke veterligen varit vanartade. Samtliga omkostnaderna, fördelade på antalet vårdade, hafva vid dem uppgått från 200 till 400 kr. årligen för livarje elev räknadt. Den talrika, med omsorg valda personal, hvilken erfordras för ledning och omdanande af ungdom, som från tidigaste åren kommit på villoväg, måste naturligtvis öka kostnaden.

Inberäknad den storartade grundfond, hvarmed H. M. Enkedrottningen, föreningens höga beskydda-rinna, betryggat stiftelsens framtid, äfvensom en be-tydlig gåfva af D.D. M.M. Konungen och Drottningen, lära influtna gåfvomedel (se bil. III) med tillägg af upplupna räntor utgöra omkring 200,000 kr. Der-till komma tecknade årliga bidrag af något mer än 2,000 kr. samt »Barnhemmet Ahlsborg.»I afseende å sistnämnda donation torde några upplysningar böra lemnas. — Enligt gåfvobref den 24 April 1874 liar »Barnhemmets» direktion såsom gåfva med full eganderätt till Oscar-Josephina-för-eningen öfverlåtit nämnda Barnhem med tillhörande fastigheter, ett mantal rusthåll Dahlsheda, ett åttondedels mantal Flugeby N:o 1, Håkansgården, samt brunns- och badlägenheten Ahlsborg med dertill afsöndrad jord, jemte torpet Löndahl. Denna, inom Hvetlanda socken af Jönköpings län, o1/2 mil sydligt från staden Eksjö, belägna egendom, har en egovidd af något mer än 400 tunnland, deraf tre åttondelar odlad jord, samt det öfriga beväxt, delvis med vacker ståndskog, och delvis med björk och något ek. Egendomen är fördelad i fyra hemmansbruk: hufvudgården Ahlsborg, med talrika åbyggnader, skol- och badhus, samt tre bebyggda farmer.

Pastor P. Ahlberg, som tid efter annan inköpt nämnde fastigheter och öfverlåtit desamma till det af honom stiftade »Barnhemmet», har, under sin tolf-åriga verksamhet på stället, ombyggt gårdarne och genom odling tillökat åkerjorden, under det han samtidigt genom undervisning och uppfostrande vård omdanat halftannat hundra föräldralösa eller sedligt fallna gossar, hvilka, förbättrade och i allmänhet stadgade, från Ahlsborg återgått till samhället. — Efter slutad undervisning för dagen, hafva ynglingarne, då årstiden så medgifvit, arbetat vid jorden, ofta under Styresmannens egen ledning. De från sten befriade åkerskiftena, de nya vägarne samt de många prydliga stenmurarne, som omgifva åkerfälten, vittna om ett stort och omfattande arbete.Grundläggaren, som önskat betrygga sin stiftelses bestånd, liar såsom ordförande i »Barnhemmets)) direktion och i samråd med denna, till Oscar-Josephina-föreningen öfverlåtit egendomen gravationsfri.

Föreningen, som med tacksamhet emottog denna betydliga gåfva, men icke var i tillfälle att då omedelbart öfvertaga förvaltningen af egendomen och vården om barnen, har af Pastor Ahlberg rönt det ytterligare tillmötesgående, att han åtagit sig att, för föreningens räkning, intill nästa vår fortfarande omhänderhafva bådadera.

Vid författarens besök vid Ahlsborg i sistlidne Oktober månad utgjorde barnens eller elevernas antal 37. Enligt uppgift lär ett dubbelt så stort antal der kunna herbergeras och. sysselsättas.

Aid sborgs egendom, på, hvilken Barnhemmets grundläggare nedlaggt stora kostnader (bortåt hundra tusen kronor), har med sitt sunda läge vid Em-ån, aflägse från den lifligare rörelsen, ett för föreningen stort värde såsom lämplig koloni för barn från de skånska och småländska länen.

Till föreståndare och styresman för förbättrings-kolonierna har förenings-styrelsen lyckats finna en man, hvars moraliska kraft och öfriga kända egenskaper lofva lycklig lösning af den svåra och grann-laga uppgiften. Föreståndaren för Ultuna Landt-bruks-institut, Direktören Hjalmar Kylberg, som tillförene liandledt ungdom och icke är främmande för arbete med fallna menniskors upprättelse, liar emottagit ifrågavarande uppdrag. Direktör Kylberg kommer, sedan han fått tillfälle på stället inhemta närmare kännedom om anordningar och förtärings-sätt vid de bästa utländska förbättringsanstalter, att nästa vår här hemma träda i verksamhet och ordna föreningens förbättrings-kolonier.

Bland de under sista tiden inom serskilda orter vidtagna åtgärder för åstadkommande af hjelp och räddning åt de mest vanlottade af det uppväxande slagtet må några omnämnas.

Södermanlands senaste landsting, som redan eger ett för ändamålet samladt kapital af mera än 50,000 kronor, utsåg delegerade att föreslå åtgärder till framtida pröfning. — Inom Skaraborgs län åter har genom subscription för ändamålet sammanskjutits närmare 10,000 kr. och årets landsting beviljade för viss tid ett anslag af 3,000 kr. årligen. Från länet har framställning skett om Oscar—Josephina-föreningens bemedling för åstadkommande af ett räddningshem för orten. '— Den rika Fröbergska stiftelsen är beredd att nästa år öppna sin storartade anstalt invid staden Calmar för att, enligt nyare tidens grunder, lemna vård åt barn från nämnda stad och närliggande trakter.

Vid jemförelse mellan förhållandena förr och nu visar sig således, att en klarare uppfattning af tidens kraf uti ifrågavarande afseende börjat göra sig gällande. Tanken på sakens vigt och intresset för det goda syftemålet, en gång väckta, skola visserligen icke åter falla i slummer. Ett stort mål, som visar sig upphinneligt, förmår genom sin egen dragningskraft att underhålla intresset; och föreningens syftemål i denna del synes nu närmare sin lösning, än någon för ett år sedan torde beräknat.Såsom nyss är nänmdt, kan »Barnhemmet vid Ahlsborg» lämpligen användas till förbättringskoloni för södra ocli östra delarne af riket. Då vid den koloni åter, hvilken af föreningen skall nyanläggas, andra länders erfarenhet i fråga om bästa sättet och medlen att uppfostra de värnlösa och ombilda de vilsekomna barnen, bör i möjligaste mått tillgodogöras,. måste för densamma väljas sådant läge, att dess verksamhet och utveckling kunna af föreningsstyrelsen med uppmärksamhet följas och ledas i afsedd praktisk riktning. För sådant ändamål har föreningen inköpt egendomen Hall, bestående af Hall 2 mantal säteri, 2 mantal rå och rör samt 1 mantal frälse, jemte frälseräntan af ett mantal Skar-lunda, hvilken egendom är belägen inom Södertörn, vid en vik af Saltsjön och segelleden, fyra mil frän Stockholm och en half mil från Södertelge. Denna possession, omfattande en areal af 1,650 tunnland, deraf närmare tredjedelen åker, delvis väl un-derdikad, samt i öfrigt skog till ej ringa värde, betesmark och torfmossar, har åbyggnader i godt skick jemte vattenqvarn och såg. Egendomens höga och sunda läge samt betydliga utsträckning lämpa sig väl för anläggning, på tillräckligt afstånd, af serskilda kolonier, dels för gossar och dels för flickor, och kunna familjehemmen här ökas i mon af behof. Jemte arbete vid vanligt åkerbruk och trädgårdsskötsel erbjuder jordens beskaffenhet tillfälle till undervisning jemväl i åtskillig annan och finare odling, såsom af humla, betor, tobak etc., äfvensom till skogsvård och plantering, torf beredning och tegelslagning nr. m. En större kostnad fordras likväläfven här för uppförande af byggnader till familjehem åt barnen.

Denna koloni synes, med afseende å, sitt läge, böra företrädesvis afses för barn från norra och mellersta delarne af riket. Tidsenlig räddningsanstalt skulle derefter saknas allenast för sydvestra delen af riket. Det af Skaraborgs län tagna initiativ torde, om dess exempel vinner efterföljd, snart leda till afhjelpande af denna brist. Det understöd, saken redan från många håll rönt, torde icke heller från andra delar af landet uteblifva.

Men liksom, å ena sidan, för lösningen af denna samhällsangelägenhet, medborgerlig medverkan ej kan undvaras, så skulle, å den andra, enskildas bemödanden blifva otillräckliga att genomföra densamma utan lagstiftande maktens stöd. I det föregående liafva vi sett huruledes ej blott i Frankrike, utan ock i det om den

personliga friheten så ömtåliga England, national representationen, efter, sorg-fällig utredning, tagit saken om hand och genom lag anbefallt, att vanvårdade barn, livilka beträdas med brottslighet eller påträffas kringstrykande eller betlande, eller i sällskap med tjufvar eller som undandraga sig föräldrars lydnad, skola aflägsnas från omgifningen och för vissa år insättas i någon godkänd förbättringsanstalt under statens kontroll. Genom samma lag tillerkännes anstalten rättighet, dels att under den bestämda tiden qvarhålla barnen, dels att för hvarje sådant undfå viss betalning af staten, hvilken deremot, om så ske kan, återtager sitt af föräldrar eller ansvarsskyldig kommun. Ett sådant lagens stöd förlänar dessa inrättningar nödig kraft,och vetskapen hos barnet om denna anstaltens lagliga myndighet bidrager väsentligt att till lydnad och undergifvenhet böja dess trotsiga sinne. Icke heller hos oss torde lagstiftningen vägra ett dylikt stöd.

Vårt lands afskilda läge befriar icke vidare från främlingars forskande blickar. Den internationella gemenskapen aftvingar oss redogörelse angående våra inre förhållanden, och med förödmjukelse nödgas vi inför verlden tillstå, att Sverige — olikt alla andra civiliserade nationer® — för närvarande icke eger någon godkänd förbättringsanstalt, förbunden att till omdaning emottaga barn af ifrågavarande beskaffenhet, samt att från det allmännas sida icke något kan sägas vara åtgjordt i ändamål att undan-rödja den brottslighet och det sedeförderf, som åtfölja tillvaron och utvecklingen af en talrik, åt förförelsen öfverlåten, olycklig ungdom. — Emellertid må det vara oss tillåtet hoppas, att den tid icke skall vara aflägsen, då dessa alltför länge förbisedda och ringaktade förhållanden skola äfven af landets representanter tillvinna sig fortjent behjertande, ty af dem beror nu mera förnämligast, huruvida tusentals de mest missvårdade och vanlottade armodets barn skola fortfarande, slägte efter slägte, få växa upp och utvecklas till brottslingar eller samhällsfiendtliga proletärer, i stället för att danas till nyttiga och fridsamma arbetare. *

* Sådana den nyare tidens förbättringsanstalter finnas, ej blott, såsom ofvan är nämndt, inom England, Frankrike och Belgien, utan ock inom Holland, Schweitz, Österrike, Italien och de tyska staterna ; ja till och med inom Polen och Ryssland.Den tillit, hvarmed den ädle Furste och Konung, — hvars ord vi tillåtit oss att på första bladet af denna uppsats återgifva, — anförtrodde åt svenska allmänheten fullbordandet af sitt menniskovänliga verk, skall visserligen icke af framtiden jäfvas.Bil. I.

Inbjudning.

Då Konung Oscar I, i sitt såsom Kronprins år 1840 utgifna arbete »Om straff och straffanstalter», till Svenska folket ställde sitt inflytelserika upprop om nödvändigheten a|t, i afseende å fallna menniskors vård ocli behandling samt till förekommande af brott, vidtaga genomgripande åtgärder, anfördes deri, att »denna vigtiga reform måste utgöra ett helt system, kraftigt obh planmässigt ut-fördt samt upptagande alla de ämnen, hvilka dermed ega sammanhang, nemligen dels de, livilkas ändamål är att egentligen förekomma brotten medelst undanrödjande af deras allmännaste orsaker, dertill hörer allt, som kan befordra sann religiositet, allmän bildning, ekonomisk verksamhet och större välstånd, dels ock de, som afse det redan begångna brottets bestraffning och förbrytarens möjliga förbättring.»

Redan vid 1840—1841 års Riksdag fattades beslut om och anvisades medel till påbörjande af den ännu fortgående fängelse -reformen, och under nästföljande åren utfärdades lagar rörande folkundervisning, större näringsfrihet, fattigvård, äfvensom i andra delar af det system, hvilket Konungen gjort till sin uppgift att genomföra, och hvilka lagar sedermera efter tidsförhållandena utvecklats. »Men», yttrar förf., »sedan bestraffningsanstalterna fullgjort sitt uppdrag att, inom den af lagen bestämda' tidsgräns, straffa och förbättra, så långt den ofullkomlighet, som vidlåder menskliga inrättningar, det tillåter, återstår ännu en vigtig omsorg, den nemligen att bereda den frigifnes återupptagande inom det försonade samhället. Derför-utan äro så väl den använda mödan som de dryga omkostnaderna förspilda, mensidighetens kraf endast till hälften tillfredsstäldt och den allmänna säkerheten lika vådligt hotad som förut.»

Mycket har sedan den tiden blifvit åtgjordt, men åtskilligt återstår ännu att i den angifna syftningen uträtta. Dertill höra dels åtgärder för att undan förderfvet rädda det stora antal ungdom, som, i saknad af föräldravård eller i följd af andra förhållanden, utan eget förvållande, ledes in på lastens och brottets väg,dels oek ett välvilligt

stöd åt den unge vid verlden obekante värnlöses eller frigifne förbrytarens »första stapplande steg på ärligheten» och pligtens bana.»

Den med ämnet förtrogne förf. yttrar vidare: »embetsmanna-vården, huru ändamålsenlig den ock må vara, är dock i behof af den allmänna medborgerlighetens stöd och municipalt biträde. Dem förutan blifver den alltid otillräcklig. Frågan om fallna likars rättelse och förbättring rörer allt för nära samhällets stora angelägenheter, för att icke omfattas af alla dess medlemmar. Endast deri-genom kan ett välgörande samband bibehållas. Samhället måste med ömt deltagande och moderlig omvårdnad följa äfven sina vilse-förda barn. Det är icke tillfyllest att klaga öfver begångna oordningar och brott, att visa en stundom barnslig fruktan för befarade rättskränkningar, men undandraga sig all andel, då någon möda eller sjelfverksamlie.t tages i anspråk. Det onda låter icke besvärja sig hvarken af förfatfningarnes döda språk, eller af den allmänna fördömelsen; det måste angripas vid sin rot, med allvar och beslutsamhet.»

»Enskilda föreningar hafva redan i flera länder bildat sig för att åt den frigifne bereda icke allmosor, utan arbete, tjenst; med ett ord möjligheten att på ärligt sätt försörja sig.»

»Medborgerliga deltagandet eger tvenne särskilda föremål för sin verksamhet, dels vården om de fallna samt möjligheten af deras förbättring, dels omtanken för de frigifnes utkomst, medelst beredande af passande tjenst, arbetstillfälle m. m.»

»Ehuru de flesta dylika sällskap endast utvalt ett af dessa föremål, synas de båda med lika värma böra omfattas af den förening, som i Sverige är så högt af behofvet påkallad. Derigenom öppnas ett vidsträcktare fält för dess ädla verksamhet, omsorgerna för den fallnes moraliska pånyttfödelse skola vinna en högre betydelse, och kännedomen af straffanstaltens inre ordning, tukt samt individernas lynne utgöra en liflig uppmuntran att bereda den frigifne en möjlig återgång till ärligt och lagligt lefnadsyrke.»

I af seen de å bästa sättet för bildande af ett sådant samfund erinras att »kyrkoherdar, domare och kronobetjening böra vara sjelf-skrifna ledamöter, ty på deras nitiska biträde beror till stor del ändamålets uppfyllande.»

. »Sällskapet bör bildas läns-vis, men i hufvudstaden ega en central-komité för att bereda en gemensam beröringspunkt och enhet i bemödanden.»Trettiotre år hafva förflutit, sedan denna uppmaning till Svenska folket utgick. Enskilda bemödanden med anledning deraf hafva icke heller saknats, men dessa hafva icke egt erforderlig omfattning och inbördes samband.

Den dag, som i dag är, —- ett halft sekel efter den, då framlidne Konung Qscar I:s gemål, II. M. Drottning Josephina, först beträdde den Svenska jorden, — har lifligt i minnet återkallat dessa ädla makars kärleksfulla omsorger för folkets väl och på samma gång erinrat detta om dess tacksamhetsskuld. Till erkännande deraf och såsom ett uttryck af undersåtlig vördnad och kärlek för Hennes Maj:ts person, hafva vi, i öfvertygelse att efterkommande af en Hennes höge Gemåls önskan om bildande af den institution, hvilken af Honom räknades såsom slutstenen på den samhällsreform, Han grundlagt och så varmt omfattade, af Hennes Maj:t icke skall anses såsom en ovärdig minnes- och tacksamhetsgärd, härmed velat inbjuda till deltagande i en allmän förening till stöcl för värnlösa och fallna, att verka i det af Konung Oscar angifna syfte.

Vår Önskan att, jemväl i hvad på oss må ankomma, åt efter-verlden bevara minnet af denna för Hennes Maj:t, äfvensom för nationen, minnesrika dag ingifver den förhoppning, att det äfven må tillåtas denna stiftelse bära Hennes Maj:ts för svenska folket dyrbara namn.

Sedan teckning till deltagande i föreningen inom landets särskilda delar hunnit försiggå, skall tillfälle beredas för öfverenskom-melse om sättet för föreningens organisation. Stockholm den 13 Juni 1873.

Sedan, till följd af ofvanstående inbjudning, ett större antal personer i hufvudstaden och landsorterna förklarat sig önska i den föreslagna föreningen deltaga, hade, å H. M. Enke-Drottningens jubeldag den 13 innevarande månad, inbjudarne till Hennes Maj:t öfverlemnat Inbjudningsskriften, jemte förteckning å dem, som ditintills anmält sig vilja i föreningen deltaga.

*

Axel Adlercreutz.

Gust. af Ugglas. Fab. Wrede

J. Aug. Södergren, Victor Cramer.

K. Olivecrona. Chr. Naumann.

G. F. Almquist. Carl J. Schöning.

C. O. V. Buren.

Louis De Geer.

J. A. G. Quensel. C. J. Rabe.

F. Asker.Hennes Maj:t, som med välbehag såg föreningens syftemål att bereda fullbordan åt det »menniskoälskande verk, för hvilket Konung Oscar I i lifstiden arbetade», behagade förklara sig för föreningens Beshyddarinna och till befordrande af föreningens verksamhet öfver-lemna den storartade gåfvan af 30,000 Kr. Då, i fråga om föreningens benämning, Hennes Maj:t uttalade den önskan, att företaget, såsom innefattande en tacksamhetsgärd åt den aflidne Konungen, måtte få bära Hans namn, blef med Hennes Maj:ts Nådiga bifall, bestämdt, att stiftelsen skulle benämnas:

Föreningen

till minne af

Konung Oscar 1 ocli Drottning Josephina,

stiftad den 13 Juni 1873,

i ändamål att bereda stöd åt värnlösa och fallna.

D.D. M.M. Konungen och Drottningen hade, vid underrättelsen om förevarande stiftelse, behagat tillkännagifva sig vilja i föreningen deltaga; till följd hvnraf Deras Maj:ter blifvit såsom Första hedersledamöter antecknade.

I ändamål att förbereda föreningens verksamhet hade de i staden tillstädesvarande inbjudarne och deltagarne i föreningen, på anmodan af II. Ex. Hr Justitie Stats-Minister Adlercreutz, denna dag till öfverläggning sammanträdt, hvarvid, sedan anmäldt blifvit, att de af II. M. Enke-Drottningen skänkta medel blifvit i Allmänna Hypotheks-Bankens fem procent obligationer förvexlade, beslöts, att en Interims-Styrelse af sju ledamöter skulle utses, med uppdrag, dels att till landsorterna sprida inbjudningen att i föreningen deltaga genom penningebidrag till upprättande af någon vårdanstalt för värnlösa och fallna, eller genom personlig verksamhet för att undanrödja. hindren för de fallna och frigifna att på ärligt sätt sig försörja, dels ock att vidtaga andra förberedelser för föreningens fullständiga konstituerande och blifvande verksamhet.

Sedan undertecknade blifvit utsedde till ledamöter i Interims-Styrelsen och denna uppdragit kassavården åt undertecknade, Alm-quist och Ljungstedt, till hvilka de inköpta Hypotheks-Banksobliga-tionerna nu i förvar öfverlemnades, beslöt Interims-Styrelsen att låta inbjudningen åtföljas af nedanstående närmare framställning om föremålen för föreningens verksamhet.

Konung Oscar I:s uppmaning till Svenska folket att taga vård om fallna menniskor och verka till deras förbättring: att medelst beredande af passande tjenst eller arbetstillfälle underlätta den fri-gifne fångens utkomst samt att stödja dennes första stapplande steg på ärlighetens och pligtens bana, — angifver riktningen af denna förenings verksamhet.

De brott, hvilka icke härleda sig från en blott tillfällig sinnets öfverilning eller från svårigheten att i det en gång förnärmade samhället åter varda upptagen, begås till öfvervägande mängd af personer, hvilka under barnaåren varit i saknad af uppfostrande vård samt ett arbetsamhet och goda seder danande hem. Bristen derpå föranleder

sysslolöshet, skadliga sällskap och slutligen ett ostadigt, kringirrande lefnadssätt, — genom hvilket allt laster och brott alstras och kring landet spridas.

Att söka upprycka med roten eller åtminstone i utvecklingen hämma detta onda har länge utgjort föremål för menniskovännens sträfvande, och, efter ihärdiga bemödanden och kostsamma rön, har det i andra länder lyckats, genom särskildt för ändamålet afpassade inrättningar eller vårdanstalter, från förderfvet rädda och till nyttiga samhällsmedlemmar omskapa yngre personer i nyssbeskrifua olyckliga belägenhet. De medel, som dervid användts, hafva hufvudsakligen varit: allvarlig, religiös och moralisk handledning; oaflåtlig tillsyn; jemn sysselsättning, företrädesvis med jordbruk och landtmannagöro-mål; ovilkorlig lydnad och sträng ordning; samt en efter arbetarens behof afpassad undervisning i skolämnen och enklare slöjder. Den anda af sann välvilja och menniskokärlek, som genomgår det hela, följer med lefvande intresse hvarje individ och söker hos honom kalla till lif och utveckla de slumrande bättre anlagen och känslan af heder. Slutligen egnas ock sorgfällig omsorg deråt, att de unga personerna, vid utgåendet från anstalten, icke blifva i saknad af tjenst eller arbetsanställning, och lemnas dem äfven sedermera genom patronaget och Anstaltens styrelse ett välvilligt och uppmuntrande stöd. Detta behandlingssätt af vilsekommen ungdom har under den tid af mera än trettio år, som förflutit sedan dylika Anstalter i andra länder först kommo i bruk, visat sig vara af serdeles fördelaktig inverkan.

Vilkoren åter för intagning i vårdanstalten hafva varit, att personens ålder ej öfverstigit 16 år och att vederbörande kommunaleller annan myndighet, i anseende till personens vanart samt det äfventyr för allmän ordning och säkerhet, som af honom varit att befara, funnit anledning föranstalta om hans intagande i sådan upptuktelse-anstalt och att målsman eller kommun, som dertill varit förbunden, i större eller mindre mon lenmat bidrag till underhållet.

Att på något sådant sätt taga hand om dylika värnlösa och fallna yngre personer samt såmedelst undanrödja verkan af en bland de allmännaste orsakerna till brott, utgör denna förenings första uppgift.Den andra är den, att föreningens medlemmar, livar i sin inon, söka dels att bekämpa den rådande obenägenheten att i tjenst eller arbete antaga fallna menniskor, dels att anskaffa tjenst oeli arbetstillfälle samt bereda ett välvilligt stöd åt de från vårdanstalten utgående personer, äfvensom åt sådana från fängelset frigifna, hvilka lemna hopp om en framtida stadgad och ärlig våndel.

För att tillgodogöra vårt land den erfarenhet, andra länder i förstberörda hänseende förvärfvat, har Interims-Styrelsen trott sig böra föreslå inrättandet af två vårdanstalter af ifrågavarande beskaffenhet, en för gossar och en för flickor. Dessa båda anstalter skulle, om de blefvo fullständigt ordnade och med fullt skickliga föreståndare, lärare och biträden försedda, komma att tjena såsom mönsterskolor och till bildnings-anstalter för föreståndare och biträden vid andra sådana inrättningar inom landet.

Till upprättandet och underhållet af två vårdanstalter af ofvan-nämndä beskaffenhet, hvartill hörer, att hvarje der intagen individ öfvervakas med oafbruten uppmärksamhet, så att icke något afsteg från ordning och goda seder lemnas oanmärkt, samt att så väl undervisningen som vården af det hela ledes af insigtsfulla och för ändamålet lifvade personer, erfordras visserligen ganska betydliga tillgångar; men, om det afsedda målet, att åt samhället rädda en talrik, till branten af förderfvet kommen ungdom och såmedelst afböja ett hotande samhällsondt, till sin fulla betydelse uppfattas, torde icke i vår tid behöfva befaras, att erforderliga medel dertill skola saknas. Genom den af H. M. Enke-Drottningen till föreningen öfverlemnade gåfvan af 30,000 Kr. är en god grund redan lagd; och då, — såsom Konung Oscar för mera än trettio år tillbaka yttrade, — »frågan om fallna likars rättelse och förbättring allt för nära rörer samhällets stora angelägenheter för att icke omfattas af alla dess medlemmar», torde en kraftig medverkan från den stora allmänhetens och de i ekonomiskt afseende lyckligare • lottades sida härvid icke fruktlöst anlitas. Hvad härför gifves, går ej forloradt, ty deraf bildas ett utsäde, som skall bära frukt slägte efter slägte.

Interims-Styrelsen har derföre härmed velat åt allmänheten erbjuda tillfälle att, hvar i sin mon, medverka till fullbordande af den utaf Konung Oscar grundlagda betydelsefulla reform, hvilken ytterst förutsätter allmänna medborgerlighetens stöd.

De, sorir vilja deltaga i denna förening och verka för densammas ofvanuppgifna serskilda ändamål, behagade anteckna sig på serskilda listor, och torde dervid penningebidrag för tillvägabringande af de två vårdanstalterna, utsättas å listan A; — hvaremot de ledamöter, som tillika eller ock serskildt vilja verka för föreningens sednare uppgift, att söka förmildra den mot fallna medmenniskorrådande sinnesstämning samt bereda passande tjenst eller arbetstillfälle för de från vårdanstalten utgående, äfvensom för de från fängelset frigifna eller oek åtaga sig att med välvillig uppmärksamhet följa bemälde personer och lemna dem sitt moraliska stöd om så påfordras, — behagade å listan B teckna sina namn. Sistnämde ledamöter torde framdeles ordnas i Förenings-Afdelningar läns-vis och .ledamöterna sjelfve vid möte inom orten öfverenskomma om den ringare årsafgift, som för Afdelningens serskilda verksamhet kan erfordras.

Efter det dessa antecknings-listor till Interims-Styrelsen återkommit skall, vid början af nästkommande riksdag, då ledamöter af föreningen från rikets olika delar antagligen i hufvudstaden samlas, kallelse utfärdas till allmänt sammanträde för föreningens slutliga konstituerande, för antagande af stadgar och val af styrelse; viljande Interims-Styrelsen under tiden tillse, hvilka vidare förberedelser för föreningens blifvande verksamhet må kunna vidtagas. Stockholm den 19 Juni 1873.

A.vel Adlercreutz.

Giist. af Ugglas. F. Wrecle.

N. A. Fröman.

G. Fr. Almquist.

K. Olivecrona. V. Ljungstedt.Bil. II.

Stadgar

för

Föreningen till minne af Konung Oscar I och Drottning

Josephina.

§ K

Föreningen liar till syftemål:

l:o att, i mon af tillgångar, i förbättringsanstalt upptaga och vårda samt till gudsfruktan, arbetsamhet och goda seder söka återföra vanartade unga personer, livilka af Polis- eller Kommunal-myn-digheter hos Föreningen anmälas; och

2:o att åt frigifna fångar, hvilkas förhållande under strafftiden eller sedermera lemna hopp om förbättrad vandel, och hvilka sjelfva önska Föreningens hjelp samt vilja underkasta sig vilkoren derför, egna tillsyn och moraliskt stöd, äfvensom biträde för anskaffande af tjenst eller arbetsanställning.

§ 2.

Föreningens ledamöter äro:

l:o Ständiga eller de, hvilka till Föreningens kassa på en gång inbetalt minst Etthundra kronor;

2:o Arsbetalande, hvilka till Föreningen erlägga årsafgift af minst Fem kronor;

Föreningens associerade äro de, hvilka antingen genom gåfvor af mindre belopp än ofvan sagdt är eller genom personliga tjenster vilja understödja Föreningens verksamhet.

Till Heders-ledamöter må Föreningens styrelse kalla herrar och damer, hvilka genom någon betydligare donation eller annorledes inlagt synnerlig förtjenst i afseende på befrämjandet af Föreningens ändamål.§ 3.

Föreningens hedersledamöter samt ständiga och årsbetnlande ledamöter ega rösträtt i alla de ärenden, som vid Föreningens allmänna sammankomster behandlas.

§ 4.

Föreningens angelägenheter ombesörjas af en Styrelse, bestående af tolf personer, hvilka vid allmän årssammankomst af Föreningen med slutna sedlar väljas för en tid af tre ur. Fyra ledamöter afgå ärligen ur styrelsen, de två första åren efter lottning. Afgående ledamöter kunna återväljas.

§ 5.

Styrelsen utser inom sig Ordförande, vice Ordförande och Skattmästare samt eger att sig emellan i öfrigt fördela göromålen. Styrelsen antager jemväl en Sekreterare att föra protokoll såväl hos Styrelsen som ock vid Föreningens sammankomster samt ombesörja erforderlig korrespondens.

§ 6.

Ordföranden låter sammankalla Styrelsens ledamöter så ofta han finner Föreningens angelägenheter sådant fordra, eller tvänne leda-mötar af Styrelsen det begära. För fattande af beslut böra minst fem ledamöter vara tillstädes. Vid omröstning gäller den mening, som för sig erhåller de flesta rösterna och, derest dessa utfalla lika, den mening, som af Ordföranden biträdes.

§ V.

Föreningens säkerhetshandlingar skola förvaras i ett kassaskåp, försedt med särskilda nycklar, af hvilka Föreningens skattmästare samt en ledamot af Styrelsen hafva hvar sin. Räkenskaperna skola för hvarje kalenderår afslutas .och innan Februari månads utgång följande år till de utsedde Revisorerna aflemnas, jemte åtföljande verifikationer.

Inom Mars månad bör Revisionen vara fullbordad och berättelse derom till Styrelsen aflemnad.

§ 8.

På den dag i April månad, hvarom Styrelsen fjorton dagar förut låter i allmänna tidningarne införa kungörelse, sammanträder Föreningen till årssammankomst, hvarvid ordet föres af Styrelsens Ordförande samt följande ärenden skola behandlas:l:o Styrelsens berättelse angående Föreningens verksamhet under nästföregående år;

2:o Revisorernas berättelse angående granskningen af sanuna års räkenskaper oeh förvaltning samt i sammanhang dermed fråga om decharge för Föreningens Skattmästare och Styrelsens öfrige ledamöter ;

3:o frågor, om hvilka Styrelsen ansett sig böra göra framställning ;

4:o frågor, som af ledamöter blifva väckta, och derom framställning till Styrelsen skriftligen skett, senast fjorton dagar före årssammankomsten;

5:o val af ledamöter i Styrelsen och fyra suppleanter; samt

6:o val af två Revisorer och två suppleanter.

§ 9.

Vid årssammankomst, äfvensom vid de extra sammankomster, som af Föreningen beslutas, eller hvartill Styrelsen kan finna nödigt att kalla Föreningens ledamöter, har hvarje röstegande lika röst. Enkel röstpluralitet bestämmer beslutet, undantagandes vid frågor om ändring af Föreningens stadgar, för bifall hvartill erfordras minst tre fjerdedelar af de närvarande röstegande ledamöternas röstetal. Sådan ändring må ej definitivt beslutas vid den årssammankomst, då frågan derom blifvit väckt, så framt ej förslaget är af Styrelsen förordadt. Godkännes förslaget, oaktadt Styrelsens afstyrkande, skall det för slutligt antagande eller förkastande hvila till nästa årssammankomst.

§ io.

Föreningen skall söka knyta förbindelse med redan befintliga sällskap för beredande af stöd åt frigifna fångar, samt i de residensstäder i landsorten, der sådana sällskap icke finnas, anskaffa agenter, villiga att gå Föreningen

tillhanda för befrämjandet af dess syftemål. För utöfningen af Föreningens verksamhet i denna del utser Styrelsen ett verkställande utskott af fem ledamöter, som sig emellan fördela göromålen.Bil. III.

Till Föreningen till minne af Konung Oscar I och Drottning Josephina intill Nov. 1874 influtna gåfvor och ledamots-afgifter.

(Bidrag å mindre belopp, än att de medföra ledamotskap, äro i allmänhet upptagna under de personers namn, genom livilka medlen blifvit öfverlemnade).

Bidrag för en gång. årligen. Hennes Maj:t Enke-Drottnjngen, Föreningens höga Beskyddarinna: Kronor. dels öfverlemnat personlig gåfva 30,000 — dels öfverlåtit den i anledning af Hennes Maj:ts femtioåriga Jubileum bildade fond 87,424 — D.D. M.M. Konungen och Drottningen 5,000 — H. K. H. Hertiginnan af Dalarne 1,600 100 Adlercreutz, A., Justitiestatsminister 314 Almén, F.. vice Häradshöfding,0 Göteborg 100 — Almquist, B., Grosshandlare, Stockholm 500 — Almquist, G. Fr., Generaldirektör, d:o 500 100 » för familj och underlydande jordbruksarbetare 240 — Altin, L. M., Med. Doktor °, Vesterås 225 •— Andersson, C. A.. Bruksegare, Dörnle.. 100 — Andersson, Hedda, f. Freiidenthal, Kristinehamn 100 — Andrén, F. Hj., Häradsskrifvare, Jönköping — 5 Anjou, L. A., Biskop,00 Visby 415 36 Apiarie, H., Länsbokhållare, Vexiö — 5 1 Asker, G. F., Landshöfding,0 Gefle 852 1 Aspelin, Chr., Bruksegare, Fagersta 100 — Asplund, J. G., Landshöfding, Östersund — 5 Af icke namngifven person 10,000 —

* Insamlade Indrag. Gåfvor som medfört ledamotskap (100 Kr. för en gång eller 5 Kr. årligen) äro särskildt upptagna under gifvärens namn.

** Insamlade bidrag jeinte egen ledamotsafgift.Bidrag för en gång. årligen. Kronor. Bahr von, C., Revisionssekreterare, Stockholm... _ 25 Bahr von, R., Major, Upsala & Söderby 50 5 Beckman, A. F., Biskop,'9 Hernösand 400 — Beckman, Aug., Apotekare,® Strengnäs 256 — Beckman, J. C., Handlande, Stockholm 50 — Berencreutz, C. W., Major, c d:o . 51 — Berencreutz, F. M., Major, d:o 21 5 Berg, J. A., Kapten, d:o ... 100 — Berg, S., Handlande, Hudiksvall — 5 Bergius, 0., Assessor, Jönköping — 5 Bergman, S. P., Landshöfding,® Luleå 854 16 Bergmanson, M. W., Med. Dokt., Arboga Bergstedt, C. F., Bruksegare, för egen del oeh — 5 för familj, Stockholm . — 50 Beskow, Fr., Kyrkoherde,00 Wimmerby & Tuna 210 5 Beyer, Hugo, Hägerstad i Kalmar län — 10 Billberg, T. A., Advokatfiskal,°° Stockholm ... 90 5 Bille, F., Dansk minister, d:o. — 10 Björck, G. D., Biskop," Göteborg 801 18 Björkman, A. B., Kyrkoherde, Brottby & Vada — 5 Björling, C. 0., Biskop," Westerås 1,104 47 Blidberg, Th., Fängelsepredikant, Norrköping... — 5 Bock, Chr. A., Klippan, Kristianstads län 100 — Bosæus, R., Borgmästare, Arboga — 5 Boström, Ebba, Fröken, Stockholm ... — 15 Bothén, G., Fängelsedirektör,® Eskilstuna 250 — Bring, E., Biskop,® Linköping 1,073 4 Broek, J. P., Kyrkoherde, Bjersjölagård & Womb — 5 Broek, K., Cimbrishamn & S:t Olof — 5 Brodén, L , Handlande, Hudiksvall 50 5 Brodin, 0. A., Gefle Bråkenhielm, P. G., Professor, Warberg & Två- • 10 åker ... . — 5 Busch, J. A. W., Bergmästare, Söderköping ... 385 — Butsch, J. A., Biskop, ° Skara 284 8 Bäckström, C. A., Bruksegare, Uttersberg 100Bidrag för en gång. årligen. Kronor. Oaspersson, F., Westmanland 150 Caspersson, J. F., Häradshöfdiug, Borgholm A Lundeg&rd 200 Cavallin, S., Kyrkoherde, Malmö & Hvellinge... 10 10 Cederman, K. M., Enkefru, Stockholm — 10 Cederschiöld, M., född Wiman, d:o — 10 Charleville, C. W., Kyrkoherde, Linghem & Törne vall a 10 Charpentier, E., Landshöfding, ° Westerås 1,452 2 Colliander, J., Kyrkoherde, Billeberga & Svalöf — 10 Cygnæus, C. J., Landssekreterare, Umeå 15 10 j Cöster, F. 0., Prost, Billeberga & Nöbbelöf ... — 10 Dahl, A. M., Handlande, Wexiö 1 10 Dahlgren, A., v. Pastor, Arboga — 5 De Maré, G., Bruksegare, Gamleby & Nygård 150 — Dickson, A., Godsegare, Kyleberg , 100 — Duben, von, A., född Lilliestråle, ° Lundby ... 124 — Dufberg, A. T., Arboga — 5 Edelstam, G. J., Landshöfding,6 Kalmar 901 24 Edling, E. M., Kyrkoherde, Helsingborg & Iiess-lunda 5 Eek, N. G., Intendent, Strömsholm. 100 — Eklund, P. A., Handlande, Hudiksvall — 5 Ekman, C. E., Bruksegare, Finspong 100 — Ekman, J. J., Grosshandlande, Göteborg 100 — Ekström, C., Landshöfding,0 Jönköping 2,028 12 Elfstedt, Th., Fil. Doktor, Arboga — 5 Engström, A., l:ste Landtmätare, Jönköping... — 5 Ericson, N. W., Kapten, Uddevalla — 10 Essen, von, F., Friherre, Stenstorp & Kafvelås — 5 Fenger, W., Enkefru, Stockholm — 5 Feuk, G. A., Kyrkoherde, Carlskrona,

inberäknade »Gåfva Af Få 1,000 kr.» och af U. F. 500 kr. 2,803 14Bidrag för eirgång. årligen. Kronor. Fischer, A. A., Komminister, Elgarås 10 Fleming, 0., f. d. Major, Friherre, Arboga & Pikholmen. . _ 100 Flensburg, V., Biskop, ®* Lund 1,884 21 Flyborg, C. G-., Kyrkoherde, Carlskrona & Frid-lefstad 10 Forsberg, F., Handlande, Wexiö. __ — 5 Forsströmsson, Selma, född Lönner, Hudiksvall 96 — Francken, von, G. W., Kapten, Stockholm 100 — Fredin, E., Handlande, Hudiksvall 50 5 Frisk, E., Fabrikör, d:o _ ... 1,100 20 Fröberg, Ch. A., Borgmästare,® Hernösand 420 3 Fröman, N. A., Justitieombudsman, Stockholm 100 10 Gefleborgs läns Landsting 2,000 Gegerfelt, von, Ii. G., Hofrättsråd, Jönköping — 5 Gemmel, H., Norrköping, Litograf. Bolaget ... — 10 Genberg, P., Biskop,® Kalmar 1,166 4 Granqvist, J., Kyrkoherde, Lidköping & Reckeby — 5 Green, N. IL, Wexiö 5 5 Grevilli, C., Apotekare,® Mora 160 — Göransson, A. H., Bruksdisponent,® Gefle & Sandviken 128 — Hallgren, J. M., Kyrkoherde, Thorsåker 5 Hamberg, S. J., Grosshandlande, Hernösand ... 150 — Hamilton, A., Landshöfding,0 Upsala 758 6 Hamilton, G. M., Grefve, Hedensberga 100 — Hammar, C., Godsegare, Halmstad 250 — Hansdotter, Maja Greta, Enka, Upsala & Ka-nickebo.. 5 Plarmens, af, Camille, Enkefru, Staby & Ruda — 20 Hasselrot, C., Häradshöfding, * Wexiö 56 5 Hederstjerna, F., f. d. Kapten, Eksjö & Thorsjö — 10 Heijkenskjöld, E., Enkefru, Arboga — 5 Heijkenskjöld, Gustafva, Enkefru, Stockholm ... 100 — Ilellman, II. P., Kyrkoherde, Kristianstad & Hörröd.. 10B i d r a g för en gång. årligen. Kronor. Hellström, S., Bokhandlare, Hudiksvall 5 Hellsund, P. 0., Arboga... — 5 Hemning, 0., Postmästare, d:o — 5 Henriksson, N., Kyrkoherde, Malmö & Gessie 5 5 »I Henriettes namn» 1,600 Plensehen, E. R., Konsistorienotarie, Upsala ... 5 5 Herlitz, Carl, Kontraktsprost, Wisby 5 5 Hermansson, von, C. F., Grefve, Ferna O o IQ — Herrlin, M. C., Kyrkoherde, Anderslöf & Ö. Wemmenhög 10 Heurlin, S., Kyrkoherde, Aby & Qvidinge — 10 Pljelm, C. E., Folkskolelärare,4' Westerbotten... -14 — Hjelmqvist, B. P. A., Kyrkoherde, Wall&kra & Herslöf. 20 Hnltman, H. G.; Biskop,0 Wexiö 1,095 1 Humble, 0. Hj., Kyrkoherde, Kungsgård & Of van sjö 5 Husqvarna bolag.. . 100 Hybinette, II. R., Handlande,® Norrtelje 125 — Häggströrn, E., Bruksegare, Umeå & Dalkarlså 100 — Höjer, J. G., Kyrkoherde, Edebo & Häfverö... — 10 Hörnstein, C. A., t. f. Bevakningsbefälhafvare, Långholmen 5 Jennische, J. A., Handlande, Hudiksvall 5 Jonsson, Hils, i Monga, Kristianstads län ... — 5 Kemner, Ch. L., Prost, Helsingborg & Bårslöf _ 5 Kempe, B., Handlande, Hemösand ... — 15 Kempe, Vilh., d:o d:o — 15 Kernell, Gustaf, Gainleby & Högtomta — 5 Kessler, C., Norrköping & Litogr. Bolaget — 5 Kindeström, N., Borgmästare,® Upsala _ 75 — Klint, af, E., Generalmajor, Helsingborg — 25 Kruse, L. M., Klädsfabrikpr, Hästveda & Borrby — 10 Krusenstjema, von, E., v. Häradshöfding, Stock- — holm . . . .. — 5Bidrag för en gång. årligen. Kronor. Kylberg, Hj., Föreståndare för Ultuna landt-bruks-institnt .. - 100 15 Kylberg, L. VV., Inspektor, Ultuna... 10 10 Landgren, L., Kontraktsprost, Delsbo 500 — Leijonhielm, C. G., Öfverstekammarjunkare, 100 Leche, C. F., Consul, Lybeck 25 10 Lemchen. W., Öfverstelöjtnant. Jönköping & 5 Leth, P. L., Kronofogde,'5 Hemmenhög & Svens- 43 Lexell, A., Kyrkoherde, Elgarås & Hofva — 10 Lidbom, C., Kronofogde, Jönköping — 5 Liedholm, K. V., Kontraktsprost, Kristianstad & Efveröd 10 Liljedahl, J.. Apotekare, Trelleborg 40 — Lindahl, F. F., Gefle — 6 Lindahl, P. G., d:o . — 10 Lindberg, Lars, Bruksegare, Kohlsva 300 — Lindencrona, C. J., Assessor, Kristianstad 10,000 — Lindencrona, H., Länsnotarie, Wexiö 5 20 Lindgren, Häradshöfding. 200 — Lindström, C. A., Kyrkoherde, Berg & Hemrån ge 5 Linnarsson, N. J., Kyrkoherde, Upsala & Näs — 5 Lithografiska bolagets i Norrköping® arbetare 26 83 Ljungstedt', V., Departementschef,50 Stockholm 105 10 Ljungström, C. J., Kyrkoherde. Rånnum & Tun-hem 5 Lundberg, G , v. Pastor, Hästveda — 5 Lundmark, G., Ekesjö & Aneby — 5 Löfvengren, G. C., Kontraktsprost, Malmö & Fosie _ 5 Lönnerblad, N. J., t. f. Pastor, Carlsborg 5Bidrag ör en gång. årligen. Kronor. Maas, W., Norrköping & Litogr. bolaget ... 10 Markstedt, A. & Söner, Skellefteå 100 — Matfors brukspersonal 49 — Mattson, Truls, i Wermö, Kristianstads län ... — 5 Mellin, G. H., Kyrkoherde, Helsingborg & N. W ram 10 Mentzer, von, J. A., v. Iläradshöfding, Wexiö — 10 Moberg, M. Gr., t. f. Kronofogde, Jönköping... — 5 Molnebo bruks egare, Westmanland 200 — Mossberg, F. W., Arboga —- 5 Muller, J., Norrköping & Litogr. bolaget —• 5 Mångberg, P. 0., Umeå 5 5 Möller, C. C., Kyrkoherde, Malmö — 5 Netzler, 0., Handlande, Helsingborg — 5 Nilsson, C. J., Långholmen — 5 Nordenfalk. J., Friherre, Enhörna & Löfsta ... 100 — Norrköpings Arbetareförening 137 — Nykiörck, E. E., Prost, Cimbrishamn & Wallby — 5 Nymansson, P., Kyrkoherde, Kristianstad & Skepparslöf 10 Nyström, L., Kyrkoherde, Upsala & Rasbo — 5 Olivecrona, K., Justitieråd, Stockholm 520 — Olivecrona,

Rosalie, Justitierådinna,00 d:o 390 — Olsson, C. W., Arboga — 5 Palm, 0., Lund & Lomma — 10 Persson, Anders, i Wermö, Malmöhus län — 5 Petersen & Iversen d:o d:o — 10 Petré, C., Bruksegare, Gefle & Robertsholm ... 100 — Petrén, C. D. E., Kyrkoherde, T&garp & Halm- 5 Pettersson, A., Brottmålsnotarie, Stockholm — 10 Pettersson, J., Norrköping, Litogr. bolaget — 5 Philipson, A., Jur. Kandidat, Göteborg - — 1 5 Pihl, Klas Jansson, Fängelsedirektör,0 Norrköping 134 57 Pihlgren, E. A., Handlande, Hudiksvall 50 1 10

tBidr ag för en gång. årligen. Kronor. Plåten, von, C., Friherre, Helsingborg & Kristi- 100 Pontén, S. B., Kontraktsprost, Stockholm & Österåker - 5 Printzensköld, A., Borgmästare,0 Jönköping 25 — Quiding, J. E., Kontraktsprost, Billeberga — 20 Råbe, K., Kyrkoherde, Ulricehamn & Gällstad — 15 Rämstedt, Reinh. W., Fabrikör, Stockholm 100 — Ramstedt, Jnlia, född Häggström 100 — Regnander, E. 0., Disponent, Hudiksvall 100 10 Rettig, C. A., Bruksegare, Kihlafors 100 — Reuser, C. F., Kyrkoherde, Wisby & Stenkyrka -— 5 Reutersvärd, P., Bruksegare, Uttersberg & Baggå 100 — Richter, G., v. Häradshöfding, Sunnerbo 200 — Ringström, J. G., Kyrkoherde, Arboga, Medåker — 5 Risén, 0. H., Upsala — 10 Ros, A., Bruksegare — 5 Rosen, von, C., Friherre, Nyköping & Näsby... 200 — Rothoif, J. G., Umeå . 5 5 Rothlieb, J., Kyrkoherde,® Stockholm.. 300 — Rundgren, C. H., Biskop* Carlstad 882 1 Runstedt, J. U., Kyrkoherde, Cimbrishamn •— 5 Rydberg, C. J., d:o, Gefle & Hedesunda — 5 Rydén, L. G., Bankdirektör,. Jönköping — 10 ! Schartau, Frans, Godsegare, Westmanland 100 — Schröder, A. G., Kyrkoherde, Cimbrishamn •— 5 Schröder, G.. Norrköping, Litograf, bolaget ... — 5 Schwerin, M., Enkegrefvinna, Wiggeby 300 — Sehöning, C. J., Hofrättsråd, Stockholm .. 10 5 Selling, I. Arv., Hernösand — 5 Settergren, E., vice Häradshöfding, Stockholm — 5 Silfverling, A., Kamrer, Stockholm ... — 5 S-jöbring, P., Domprost, Linköping — 10 Sjödahl, E., Kyrkoherde, Stockholm & Häggeby —• 5 Sjögren, S., Kyrkoherde, Helsingborg & Allerum — 5

Bi dr ag för en gång. årligen. Kronor. Skellefteå aktiebolags arbetare 38 D:o södra arbetareförening . 15 — Smitb, L. 0., Grosshandlande, Stockholm 100 — Sop, C. N., Westmanland 100 — Staaf, P., Häradshöfding, Hudiksvall 50 10 Stahre, J., Komminister,* Stockholm 65 — Stedt, N. M., Borgmästare, Sölvesborg 10 5 Stenberg, Carl, Arboga — 10 Stockenström, von, E., Borgmästare,9 Helsingborg 153 — Stråle, W., Landshöfding,® Stockholm _ _ 567 — Ströms fabriks arbetare .65 — Sundberg, A. N., Erkebiskop,ö Upsala 2,413 65 Suneson, C. A., KjTkoherde, Ousby & Orkened — 10 Svahn, Joh., Fabrikör, Wexiö 100 — S3'lvén, J. B. H., Kyrkoherde, Finnerödja — 5 Tamm, H., Bruksegare, Ekolsund & Fånö 100 Tersmeden, W. F., Friherre, Kamnäs ... . 500 — Thelin, S., Westerås _ — 5 Themptander, 0. K., Advokatfiskal, Stockholm — 10 Thorman, H. E., Kyrkoherde, Granhammar 5 5 Thulin, 0., Kyrkoherde, Helsingborg & Wälinge — 5 Thunström, A. J., Ströms fabrik — 10 Timelin, G. E., Kyrkoherde, Löfvestad ... ... — 5 Tofteryds församling i Jönköpings län — 10 Trägårdh, L., Kyrkoherde, Engelholm & Höja — 10 Trägårdh, S., Borgmästare,® Ystad 15 — Törnquist, E. A.. Ilofrättsråd, Stockholm 25 — Törnsten, Fru _ 20 — Uggla, E. J E., Friherre, * Helsingborg 958 — Ugglas, af, Ludv., Forsmark 100 — Ulfsparre, C. J., Godsegare, Stockaryd, Björnskog —' 5 Ulin, Uno, Förvaltare, Söderala & Bergvik ... 100 — Ultuna elevkår 100 — D:o rättare och lärlingskår 50 — Varenius, G., Provincialläkare, Gisslaved — 5 Yermont, de, C., Fru, Stockholm — 10Bidrag :ör en gång. årligen. Kronor. Wachtmeister, Trolle-, A. K., Landsh., Christianstad 100 Wachtmeister, H., Landshöfding,Carlskrona 611 — Wærnmark, C. J., Åtvidaberg & Mellby — 5 Wallin, N. B., Wexiö — 5 Warholin, J. W., Prost, Elgarås 10 10 Wedberg, C. H., Bruksegare, Nora.. 100 — Wejdling, C. E., Apotekare, Hästveda & Broby — 5 Weinberg, 0. D., Grosshandlare, Stockholm ... 1}000 — Wengberg, P. A., v. Häradshöfding — 5 Westman, G., Grossliandlande, Jönköping 100 — Wettergren, C., Förste Stadsläkare, Arboga •— 5 Wiberg, And., Apotekare,0 Gefle 626 — Widén, J., Lektor, Ilerjiösand 100 — Wiechel, G., Konsul, Norrköping — 25 D:o arbetare hos densamme . 18 47 Wiborgh, Aug., Med. D:r, Eksjö 15 — Wijk, 0., Grossliandlande, Göteborg Wimmerstedt, A. W., Kyrkoherde, Wimmerby 100 ~~ & Frödinge — 5 Wirén, A. E., Fabrikör, Stockholm — 100 Wistrand, IL, Kyrkoherde, Ehrentuna 30 — Wrede, F., Generallöjtnant, d:o 100 5 Wrede, F. C., Hofrättsråd, Kristianstad — 5 Wretman, F., Myntproberare, Stockholm 100 — Wästfelt, A., Landshöfding, 0 Umeå 633 21 Åberg, Fritliiof, Norrköping, Litogr. bolaget ... — 25 Åberg, 0. W., Med. Doktor, Norrköping Ågren, A. M., Kyrkoherde, Helsingborg & 10 Björnekulla — 5 Åkerhielm, C., Landshöfding,* Örebro. 589 — Åkerhielm, L., v. Häradshöfding. Stockholm ...

— 10 Summa Kronor 189,951 1 2,252

Härtill komma räntor och för andra gången erlagda årsbidrag.